POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W ZAWIERCIU

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu zawierciańskiego za 2006 r.

ZAWIERCIE, MAJ 2007 r.

Zatwierdził
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Zawierciu

Wiesław Olechnowicz

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego zawarte w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 1998 r. Nr 90, poz. 575 z późn. zm.). Sprawuje zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Prowadzi działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzi działalność oświatowo-zdrowotną.

Oddział Laboratoryjny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu

w 2004 roku został włączony do Zintegrowanego Systemu Badania Wody województwa śląskiego, w którym realizowane są zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wód przeznaczonych do kąpieli i rekreacji, wód mineralnych, źródlanych i stołowych.

Laboratorium posiada Certyfikat Akredytacji wydany przez Polskie Centrum Akredytacji dnia 11 października 2006 r. w zakresie badań wody.

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI
POLISH CENTRE FOR ACCREDITATION

PCA POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

Sygnatariusz EA MLA
EA MLA Signatory

CERTYFIKAT AKREDYTACJI
LABORATORIUM BADAWCZEGO
ACCREDITATION CERTIFICATE OF TESTING LABORATORY
Nr AB 626

Potwierdza się, że: / This is to confirm that:

POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W ZAWIERCIU
ODDZIAŁ LABORATORYJNY
ul. 11 Listopada 15, 42-400 Zawiercie

spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005
meets requirements of the PN-EN ISO/IEC 17025:2005 standard

Akredytowana działalność jest określona w Zakresie Akredytacji Nr AB 626
Accredited activity is defined in the Scope of Accreditation No AB 626

Akredytacja pozostaje w mocy pod warunkiem przestrzegania wymagań jednostki akredytującej określonych w kontrakcie Nr AB 626
This accreditation remains in force provided the Laboratory observes the requirements of Accreditation Body defined in the Contract No AB 626

Certyfikat akredytacji ważny do dnia 07.07.2009 r.
The certificate of accreditation is valid until 07.07.2009

Akredytacji udzielono dnia 08.07.2005 r.
Accreditation was granted on 08.07.2005

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

DYREKTOR
POLSKIEGO CENTRUM AKREDYTACJI
KAROL HAUPTMANN

Warszawa, dnia 11 października 2006 roku

Zakres akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 626 Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zawierciu dostępny jest na stronie internetowej www.pca.gov.pl.

5

Sytuacja demograficzna powiatu zawierciańskiego w 2006 roku

(dane liczbowe z GUS, stan na dzień 31.12.2006 roku)

Powierzchnia powiatu zawierciańskiego – **1 003 km^2.**

Powiat zawierciański zajmuje 8,16% powierzchni województwa śląskiego.

Liczba ludności w powiecie zawierciańskim – **123 901**

Liczba ludności w powiecie zawierciańskim stanowi 2,6% ludności województwa śląskiego

Liczba ludności w województwie śląskim – **4 669 137**

Liczba ludności w Polsce – **38 125 000**

W skład powiatu zawierciańskiego wchodzi **10 gmin**:

		Ludność
2 gminy miejskie:	**Miasto Zawiercie**	**52 789**
	Miasto Poręba	**8 793**
4 gminy miejsko-wiejskie:	**Gmina Łazy**	**15 990**
	miasto	**7 154**
	wieś	**8 836**
	Gmina Ogrodzieniec	**9 502**
	miasto	**4 459**
	wieś	**5 043**
	Gmina Pilica	**9 078**
	miasto	**1 985**
	wieś	**7 093**
	Gmina Szczekociny	**8 312**
	miasto	**3 890**
	wieś	**4 422**
4 gminy wiejskie:	**Irządze**	**2 904**
	Kroczyce	**6 272**
	Włodowice	**5 290**
	Żarnowiec	**4 971**
Liczba dzieci do lat 2 w powiecie zawierciańskim		**2 035**

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie zawierciańskim w 2006 roku

W działaniach związanych z zapobieganiem chorobom zakaźnym i epidemiom w 2006 r. PSSE w Zawierciu szczególną uwagę zwracała na potencjalne zagrożenia wystąpienia pandemii grypy oraz ognisk zachorowań wywołanych przez Neisseria meningitidis.

Epidemiologia

W 2006 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zawierciu zgłoszono z terenu powiatu zawierciańskiego 1133 przypadki chorób zakaźnych i zatruć związkami chemicznymi podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu, 132 osoby z powodu chorób zakaźnych były hospitalizowane. Najwięcej było zachorowań na ospę wietrzną i podobnie jak w latach ubiegłych na grypę i choroby grypopodobne.

W 2006 r. sytuacja epidemiologiczna powiatu zawierciańskiego w zakresie chorób zakaźnych nie stanowiła zagrożenia zdrowotnego. Nie odnotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę, choroby zakaźne rzadko występujące oraz te, które mogły być zawleczone do Polski. Wśród chorób objętych obowiązkową profilaktyką swoistą ujętą w Programie Szczepień Ochronnych, w 2006 r. nie zarejestrowano zachorowań na błonicę, tężec, odrę, poliomyelitis, krztusiec. Ważnym problemem zdrowotnym w powiecie zawierciańskim są: gruźlica, świerzb, borelioza oraz zakażenia wirusami HBV i HCV.

Analizę zachorowań na wybrane choroby zakaźne w 2006 r. w powiecie zawierciańskim, w województwie śląskim i Polsce przedstawiono w tabeli 1.

Priorytetem w ograniczeniu transmisji zakażeń HBV/HCV jest profilaktyka zakażeń szpitalnych dotycząca prawidłowo prowadzonych procesów sterylizacji i dezynfekcji. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu w 2006 r. nadzorowała działalność przeciwepidemiczną personelu medycznego w zakresie prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji narzędzi medycznych wielokrotnego użycia. Przeprowadzono 124 kontrole placówek medycznych, skontrolowano 5 procesów sterylizacyjnych w urządzeniach na suche, gorące powietrze oraz 30 procesów sterylizacyjnych prowadzonych w autoklawach. Kontrole przeprowadzano przy użyciu testów biologicznych. Wyniki badań wykazały nieskuteczną sterylizację w autoklawie w 1 niepublicznym zakładzie opieki zdrowotnej oraz 1 nieskuteczną dezynfekcję w komorze dezynfekcyjnej.

W 2006 r., wzorem lat ubiegłych, lokalne urzędy gmin i miast inicjowały wiosenne i jesienne akcje deratyzacyjne. Akcje te przeprowadzone były we wszystkich miastach i gminach za wyjątkiem gminy Irządze.

Tabela 1. Analiza zachorowań na wybrane choroby zakaźne w powiecie zawierciańskim, województwie śląskim i Polsce w 2006 roku

Lp.	Jednostka chorobowa		Powiat zawierciański		Województwo śląskie		Polska	
			A	B	A	B	A	B
1.	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	20	16,1	1146	24,5	13216	34,7
		zakażenia pozajelitowe	1	0,8	15	0,3	149	0,4
2.	Biegunki u dzieci do lat 2		16	78,6*	2524	304,6	21309	Brak danych
3.	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe		7	5,6	936	20	3967	10,4
4.	Krztusiec		0	0	107	2,3	1526	4,0
5.	Szkarlatyna		12	9,7	1416	30,3	10636	27,9
6.	Róża		24	19,4	516	11,0	Brak danych	Brak danych
7.	Borelioza z Lyme		32	**25,8**	908	**19,4**	6680	**27,9**
8.	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień		8		705		7509	
9.	Ospa wietrzna		752	**606,9**	21082	**451,5**	141129	**370,2**
10.	Odra		-	-	8	0,2	120	0,3
11.	Różyczka		78	**62,9**	1796	**38,5**	20614	**54,1**
12.	Wzw typu B		7	**5,6**	223	**4,8**	1688	**4,4**
13	Wzw typu C		9	**7,3**	273	**5,8**	2933	**7,7**
14.	Wzw B+C (zakażenie mieszane)		0	0	4	0	59	0,1
15.	Świnka		12	9,7	1387	29,7	15106	39,6
16.	Świerzb		85	**68,6**	1901	**40,7**	11103	**29,1**
17.	Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę		561	452,8			251815	660,5
18.		toksyczny efekt kontaktu z jadowitymi zwierzętami	3	2,4	13	0,3	Brak danych	Brak danych
19..	Gruźlica		47	**37,9**	1219	**26,1**	8593	**22,5**

A – liczba zachorowań na chorobę zakaźną
B – wskaźnik zapadalności na chorobę zakaźną (zachorowania/100tys. ludności)
B* - wskaźnik zapadalności na biegunki u dzieci do lat 2 (zachorowania/10tys.dzieci do lat 2

Sytuacja epidemiologiczna powiatu zawierciańskiego w 2006 roku w zakresie chorób zakaźnych przeciwko, którym prowadzone są obowiązkowe szczepienia ochronne

Błonica

W 2006 roku w Polsce nie odnotowano zachorowań na błonicę.

Tężec

W 2006 roku w powiecie zawierciańskim nie zarejestrowano zachorowań na tężec, w Polsce odnotowano 22 przypadki zachorowań na tężec, a w województwie śląskim 3.

Krztusiec

W powiecie zawierciańskim w 2006 r. nie odnotowano zachorowań na krztusiec.

W Polsce odnotowano 1526 przypadków zachorowań na krztusiec, a w województwie śląskim – 107 przypadków.

Analizę zachorowań na krztusiec w latach 1992 – 2006 na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia wykres.

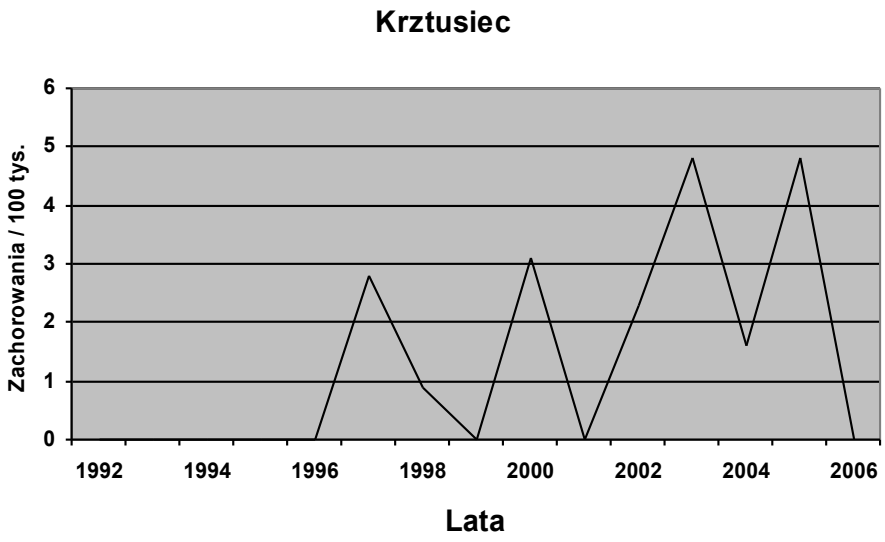

Ostre nagminne porażenie dziecięce (polio) wywołane dzikim wirusem

W Polsce w 2006 roku nie odnotowano zachorowań. W związku z kontynuacją Programu Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącego eradykacji zachorowań na polimyelitis Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi czynny monitoring zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14 oraz nadzoruje działania profilaktyczne w zakresie wykonania szczepień ochronnych przeciwko poliomyelitis.

W powiecie zawierciańskim w 2006 r. rozpoznano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dziewczynki w 13 roku życia.

Odra

W powiecie zawierciańskim w 2006 r. lekarze podejrzewali odrę u 2 osób, jednak wyniki badań laboratoryjnych w kierunku odry nie potwierdziły zachorowania na odrę (badania na obecność p/ciał odrowych zostały wykonane w PZH w Warszawie). W województwie śląskim rozpoznano 8 przypadków zachorowań na odrę, a w Polsce -120.

W Polsce realizowany jest program WHO dotyczący eliminacji odry do 2007 roku, w związku z czym monitorowane są wszystkie przypadki podejrzeń zachorowań na odrę; pobierane są próbki krwi do badania w kierunku przeciwciał odrowych, a także prowadzony jest szczególny nadzór nad wykonaniem szczepień ochronnych przeciwko odrze.

Różyczka

W powiecie zawierciańskim w 2006 r. nie zarejestrowano przypadków różyczki wrodzonej. Ogółem zarejestrowano 78 przypadków różyczki u osób w wieku 0 - 24 lata. Najwięcej przypadków zachorowań odnotowano u dzieci w grupie wiekowej 10 – 14 lat. Różyczkę rozpoznano również u osób zaszczepionych p/różyczce, odstępy czasu od zaszczepienia do zachorowania były zróżnicowane; 1 dziecko zachorowało na różyczkę po 3 miesiącach od zaszczepienia, 2 osoby po 2 latach od zaszczepienia, 1 osoba po 5 latach, 1 osoba po 9 latach i 1 osoba po 10 latach od zaszczepienia.

W województwie śląskim w 2006 roku odnotowano 1 796 przypadków zachorowań na różyczkę, a w Polsce 20 614.

Analizę zachorowań na różyczkę w latach 1992 – 2006 na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia wykres.

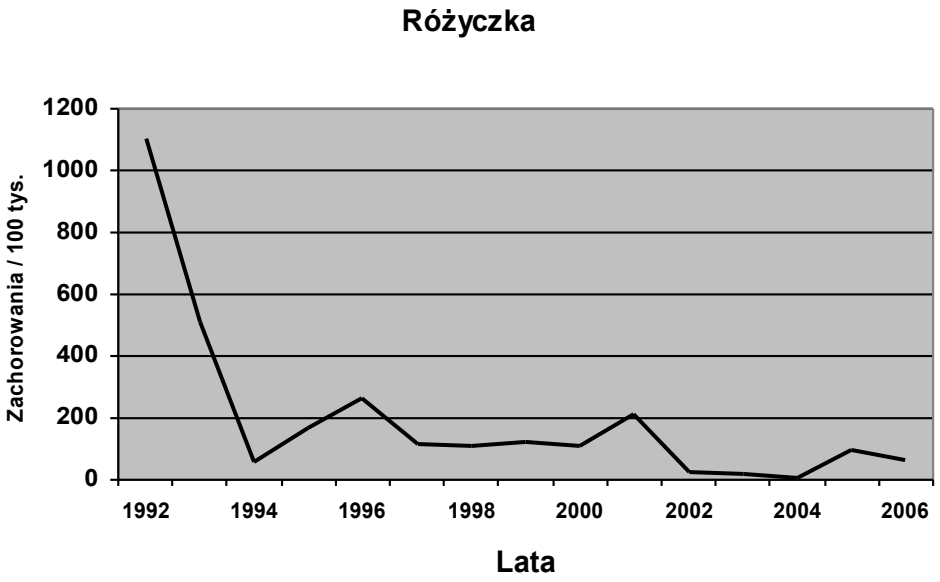

<u>Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)</u>

W powiecie zawierciańskim w 2006 r. zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na świnkę, w województwie śląskim 1387 przypadków, a w Polsce 15 106 przypadków świnki.

W powiecie zawierciańskim w 2006 r. nastąpił spadek zachorowań na świnkę w porównaniu do 2005 roku; wskaźnik zapadalności (tj. zachorowania na 100 tys. ludności) obniżył się z 424,3 w 2005 roku do 9,7 w 2006 r..

Należy oczekiwać dalszej poprawy sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowań na świnkę w związku z wprowadzeniem w 2006 r. szczepień ochronnych obowiązkowych u dzieci w 2 roku życia szczepionką skojarzoną przeciwko odrze, śwince i różyczce.

Analizę zachorowań na świnkę w latach 1992 – 2006 na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia wykres.

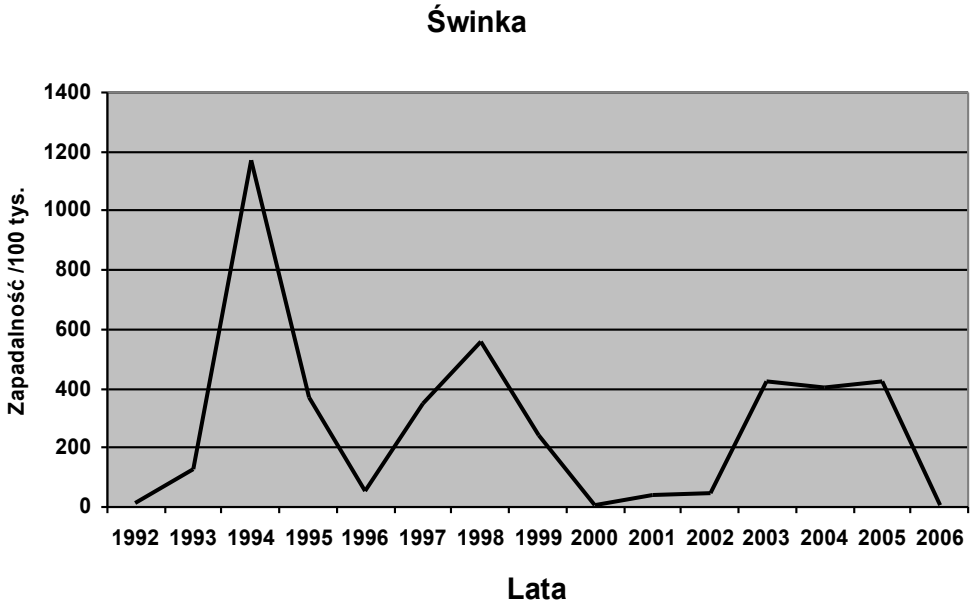

Wirusowe zapalenia wątroby typu B

W 2006 r. w Polsce odnotowano 1688 przypadków zachorowań na wzw typu B, w województwie śląskim – 223, a w powiecie zawierciańskim 7; 2 przypadki ostrego wzw B i 5 przypadków przewlekłych wzw typu B. Na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych uzyskano informację, że 2 osoby chore na wzw typu B w okresie 6 m-cy przed zachorowaniem hospitalizowane były w Szpitalu Powiatowym w Zawierciu w Oddziałach: I Chorób Wewnętrznych i Okulistycznym.

W 2006 roku do rejestru nosicieli wirusa HBV prowadzonym w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu na podstawie wyników badań laboratoryjnych wpisanych zostało 31 osób. W rejestrze nosicieli wirusa HBV prowadzonym od 1986 r. znajduje się 791 osób.

Analizę zachorowań na wzw typu B w latach 1992 – 2006 na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia wykres.

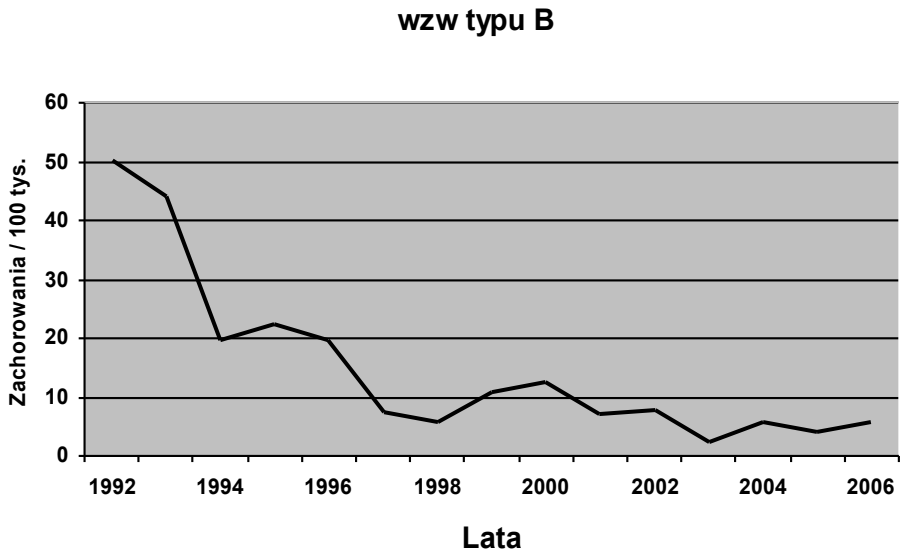

Gruźlica

W Polsce w 2006 r. ogółem zarejestrowano 8 593 przypadki gruźlicy wszystkich postaci; u dzieci do 14 roku życia rozpoznano 69 przypadków, a u młodzieży (grupa wiekowa: 15-19 lat) - 156 przypadków.

W województwie śląskim odnotowano 1 219 przypadków zachorowań na gruźlicę. W powiecie zawierciańskim w 2006 r. zarejestrowano 47 przypadków zachorowań na gruźlicę; odnotowane zachorowania na gruźlicę rozpoznano u osób powyżej 45 roku życia.

Stwierdza się, że w 2006 r. zapadalność na gruźlicę (zachorowania na gruźlicę na 100 000 ludności) w powiecie zawierciańskim jest wyższa niż w województwie śląskim i Polsce (wskaźniki zapadalności przedstawiono w tabeli 1).

Najwięcej zachorowań stwierdzono u osób z gmin: Szczekociny, Kroczyce, Pilica i Łazy (tabela 3).

Nie odnotowano zachorowań u dzieci i młodzieży, a analiza zachorowań na gruźlicę w 2006 r. wg płci wykazała, że wśród osób chorych 85% stanowili mężczyźni.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu zawierciańskiego w 2006 roku w zakresie wybranych chorób zakaźnych

Ospa wietrzna

W Polsce w 2006 roku odnotowano 141 129 zachorowań na ospę wietrzną, w województwie śląskim 21 082, a w powiecie zawierciańskim 752.

W 2006 r. w powiecie zawierciańskim stwierdza się wyższą zapadalność na ospę wietrzną, niż w województwie śląskim i Polsce. Odnotowane przypadki zachorowań rozpoznano u osób w wieku 0-75 lat i więcej; najwięcej zachorowań wystąpiło u dzieci w grupach wiekowych: 10-14 lat (123 przypadki), w wieku 5 lat (92 przypadki) i 4 lat (84 przypadki). U osób dorosłych (powyżej 20 roku życia) rozpoznano 80 przypadków zachorowań na ospę wietrzną. Wg danych ze sprawozdania MZ- 54 przeciwko ospie wietrznej w 2006 r. zaszczepiły się 4 osoby.

Analizę zachorowań na ospę wietrzną w latach 1992 – 2006 na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia wykres.

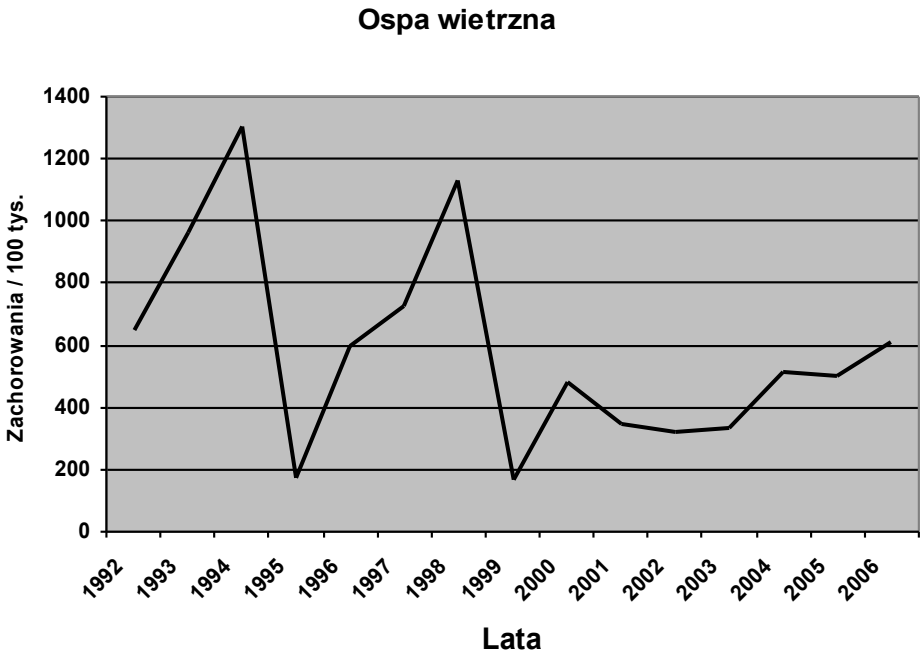

Szkarlatyna (płonica)

W Polsce w 2006 roku odnotowano 10 636 przypadków zachorowań na szkarlatynę, w województwie śląskim 1416 przypadków , a w powiecie zawierciańskim – 12 przypadków zachorowań .

Analizę zachorowań na szkarlatynę w latach 1992 – 2006 na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia wykres.

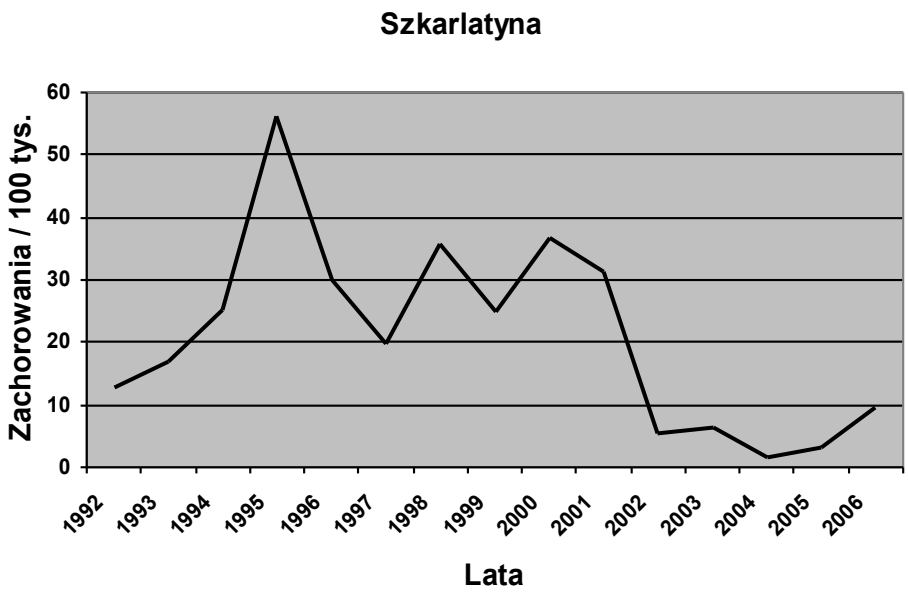

Świerzb

W Polsce w 2006 roku odnotowano 11 103 zachorowań na świerzb, w województwie śląskim – 1901, a w powiecie zawierciańskim - 85 przypadków, (3 osoby chore na świerzb były hospitalizowane). Wskaźnik zapadalności na świerzb w powiecie zawierciańskim jest wyższy, niż w województwie śląskim i Polsce. Zachorowania na świerzb w 2006 r. i 2005 r. w powiecie zawierciańskim utrzymują się na zbliżonym poziomie, a wystąpiły u osób we wszystkich grupach wiekowych. W 2006 r. najwyższy wskaźnik zapadalności na świerzb wystąpił we Włodowicach, Irządzach, Zawierciu, Ogrodzieńcu, Żarnowcu i Łazach.

Neuroinfekcje

W 2006 roku w powiecie zawierciańskim nie zarejestrowano przypadków choroby meningokokowej; zapaleń opon mózgowych, zapaleń mózgu czy posocznicy wywołanej przez Neisseria meningitidis. Odnotowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych spowodowanych przez Haemophilus influenzae, 1 przypadek zapalenia mózgu nie określony, 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wywołany przez Listerię monocytogenes, 2 przypadki wirusowych zapaleń mózgu (czynnik etiologiczny przeniesiony przez kleszcze), 1 przypadek wirusowego zapalenia mózgu w półpaścu i 1 przypadek wirusowego nie określonego zapalenia mózgu.

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W 2006 roku w Polsce zarejestrowano 2 993 przypadki zachorowań na wzw typu C, w województwie śląskim 273, a w powiecie zawierciańskim odnotowano 9 przypadków przewlekłych zachorowań na wzw typu C. Wskaźnik zapadalności w powiecie zawierciańskim jest wyższy niż w województwie śląskim, natomiast niższy niż w Polsce (tabela 1).

Do rejestru nosicieli wirusa HCV prowadzonego w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu w 2006 roku wpisano 26 nosicieli wirusa HCV. W rejestrze osób zakażonych wirusem HCV prowadzonym od 1993 r. znajduje się 111 osób.

Borelioza z Lyme

Borelioza jest choroba zakaźną o etiologii bakteryjnej, przenoszoną przez kleszcze zakażone krętkami *Borrelia burgdorferi*. W 2006 roku w Polsce odnotowano 6 680 przypadków zachorowań na boreliozę, w województwie śląskim 908 przypadków, a w powiecie zawierciańskim 32. W 2006 roku w powiecie zawierciańskim, w porównaniu do 2005 roku nastąpił nieznaczny wzrost zachorowań (2005 r.- 30 przypadków, 2006 r. – 32 przypadki). Wskaźnik zapadalności na boreliozę z Lyme w powiecie zawierciańskim w 2006 r. – nieznacznie wyższy niż w województwie śląskim i Polsce (tabela 1). Boreliozę stwierdzono w większości u emerytów/rencistów i u jednego rolnika.

Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień

W 2006 roku w Polsce rozpoczęto szczepienia u 7 509 osób narażonych w związku ze stycznością i narażeniem na wściekliznę, w województwie śląskim u 705 osób, a w powiecie zawierciańskim rozpoczęto szczepienia przeciwko wściekliźnie u 8 osób pokąsanych przez zwierzęta.

Grypa

Do PSSE w Zawierciu w okresie od 01.01.2006 r. do 31.12.2006 r. zgłoszono 561 zachorowań na grypę i choroby grypopodobne.

W powiecie zawierciańskim od 31 października 2005 r. realizowany jest system nadzoru epidemiologicznego nad grypą SENTINEL, niezbędny do systemu wczesnego ostrzegania w sytuacji epidemii i pandemii wirusa grypy. W systemie tym uczestniczy 5 lekarzy z 5 zakładów opieki zdrowotnej, a programem systemu objęto 9267 pacjentów w różnych grupach wiekowych.

W związku z pojawieniem się na świecie wirusa grypy H5N1, możliwością jego mutacji i przełamania bariery międzygatunkowej, co stanowiłoby poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi PSSE w Zawierciu w 2006 r., wzorem 2005 r., podejmowała szereg działań edukacyjnych przeciwdziałających powstaniu epidemii i pandemii grypy w ramach, których między innymi propagowano szczepienia ochronne przeciwko grypie: w 2006 r. zaszczepiło się 3206 osób, w 2005 roku – 4 170 osób, a w 2004 roku 3 353 osoby.

Posocznice

W 2006 roku w powiecie zawierciańskim nie odnotowano posocznic.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu zawierciańskiego w 2006 roku w zakresie zakażeń i zatruć pokarmowych

Zakaźne zatrucia pokarmowe

W 2006 w Polsce odnotowano 13 216 przypadków zatruć pokarmowych pałeczkami Salmonella, w województwie śląskim – 1 161 przypadków, a w powiecie zawierciańskim – 20 pr. Do PSSE w Zawierciu ogółem zgłoszono 29 zatruć pokarmowych o etiologii bakteryjnej, hospitalizowano 28 osób, w 21 przypadkach zatruć czynnikiem etiologicznym była Salmonella; w 19 przypadkach - S. Enteritidis, w 1 przypadku – S. Albany i w 1 – S. Species.

Analizę zachorowań na salmonelozy w latach 1992 – 2006 na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia wykres

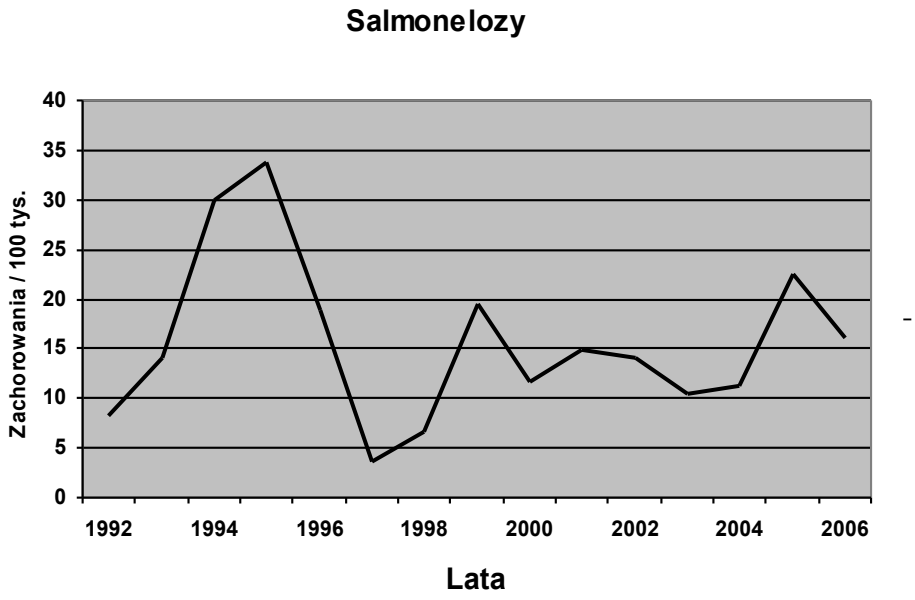

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Zarejestrowano 1 przypadek bakteryjnego zakażenia jelitowego, w którym nie został określony czynnik etiologiczny.

Dur brzuszny i dury rzekome

W 2006 roku w Polsce zarejestrowano 2 przypadki duru brzusznego. W powiecie zawierciańskim nie zarejestrowano przypadków zachorowań na dur brzuszny i dury rzekome.

Czerwonka bakteryjna

W 2006 roku w Polsce odnotowano 35 przypadków zachorowań na czerwonkę, w województwie śląskim 3 przypadki zachorowań, a w powiecie zawierciańskim nie odnotowano zachorowań.

Biegunki u dzieci do lat 2

W 2006 roku w Polsce zarejestrowano 21 309 przypadków biegunek u dzieci do lat 2, w województwie śląskim -2 534 przypadki zachorowań, .a w powiecie zawierciańskim -16. W 11 przypadkach zachorowań zakażenia jelitowe zostały wywołane przez rotawirusy.

Wirusowe zapalenia wątroby typu A

W 2006 roku w Polsce odnotowano 109 przypadków zachorowań na wzw typu A, w województwie śląskim -12, a w powiecie zawierciańskim nie odnotowano zachorowań na wzw typu A.

W załączonych tabelach przedstawiono:

Tabela 1- liczby zachorowań i zachorowania na 100 tys. ludności (a w przypadku biegunek u dzieci do lat 2 zachorowania na 10 tys. dzieci do lat 2) na wybrane choroby zakaźne w powiecie zawierciańskim w latach 2004 – 2006,

Tabele: 2 , 3, 4 – wybrane choroby zakaźne w powiecie zawierciańskim w latach: 2004, 2005, 2006.

Wnioski:

1. Stwierdza się że w powiecie zawierciańskim w 2006 r. była korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.
2. Zaobserwowany w 2006 roku wzrost zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu do 2005 r. i 2004 r. może wskazywać na to, że mamy do czynienia z cyklicznie występującym wzrostem zachorowań na choroby zakaźne przeciwko, którym nie są prowadzone szczepienia ochronne.

Tabela 2. Liczby zachorowań i zapadalności na wybrane choroby zakaźne w powiecie zawierciański w latach 2004 -2006

L.p.	Jednostka chorobowa		2004 rok		2005 rok		2006 rok	
			A	B	A	B	A	B
1.	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	**14**	**11,2**	**28**	**22,5**	**20**	**16,1**
		zakażenia pozajelitowe	**-**	**-**	**-**	**-**	**1**	**0,8**
2.	Biegunki u dzieci do lat 2		**15**	**50,9***	**13**	**43,3***	**16**	**78,6***
3.	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe		**19**	**15,2**	**6**	**4,8**	**7**	**5,6**
4.	Różyca		**-**	**-**	**1**	**0,8**	**1**	**0,8**
5.	Krztusiec		**2**	**1,6**	**6**	**4,8**	**-**	**-**
6.	Szkarlatyna		**2**	**1,6**	**4**	**3,2**	**12**	**9,7**
7.	Zapalenia opon mózgowych (ogółem)		**5**	**4**	**3**	**2,4**	**2**	**1,6**
8.	Zapalenie mózgu (ogółem)		**2**	**1,6**	**2**	**1,6**	**5**	**4,0**
9.	Róża		**9**	**7,2**	**25**	**20,1**	**24**	**19,4**
10.	Borelioza z Lyme		**20**	**16**	**30**	**24,1**	**32**	**25,8**
11.	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień		**8**		**10**		**8**	
12.	Ospa wietrzna		**642**	**513,6**	**623**	**500,6**	**752**	**606,9**
13.	Odra		**-**	**-**	**1**	**0,8**	**-**	**-**
14.	Różyczka		**5**	**4**	**119**	**95,6**	**78**	**62,9**
15.	Wzw typu B		**7**	**5,6**	**5**	**4,0**	**7**	**5,6**
16.	Wzw typu C		**-**	**-**	**4**	**3,2**	**9**	**7,3**
17.	Wzw B+C (zakażenie mieszane)		**-**	**-**	**1**	**0,8**	**-**	**-**
18.	Świnka		**505**	**404**	**528**	**424,3**	**12**	**9,7**
19.	Mononukleoza zakaźna		**4**	**3,2**	**5**	**4,0**	**6**	**4,8**
20.	Tasiemczyce		**1**	**0,8**	**1**	**0,8**	**-**	**-**
21.	Świerzb		**54**	**43,2**	**83**	**66,7**	**85**	**68,6**
22.	Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę		**1**	**0,8**	**1917**	**1540,4**	**561**	**452,8**
23.	Zatrucie naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	grzybami	**12**	**9,6**	**2**	**1,6**	**-**	**-**

24.	Inne zatrucia	lekami, i prep. farmakologicznymi, substancjami biolog.	-	-	3	2,4	-	-
		alkoholem	1	0,8	-	-	-	-
		in. subst., zazwyczaj nie stosowanymi w celach lecznicz.	3	2,4	3	2,4	-	-
	zatrucia	toksyczny efekt kontaktu z jadowitymi zwierzętami	1	0,8	3	2,4	3	2,4
25.	Toksoplazmoza		-	-	-	-	-	-
26.	Gruźlica		35	28	49	39,4	47	37,9
27.	Lamblioza /giardioza/		3	2,4	2	1,6	3	2,4
28.	Posocznica		4	3,2	3	2,4	-	-
29.	Glistnica		7	5,6	2	1,6	6	4,8
30.	Owsica		4	3,2	6	4,8	5	4,0
31.	Zapalenie płuc o etiologii zakaźnej		2	1,6	2	1,6	8	6,4

A – liczba zachorowań na chorobę zakaźną
B – wskaźnik zapadalności na chorobę zakaźną (zachorowania/100tys. ludności)
B* - wskaźnik zapadalności na biegunki u dzieci do lat 2 (zachorowania/10tys.dzieci do lat 2

Tabela 3. Wybrane choroby zakaźne w powiecie zawierciańskim w 2006 roku

					Gminy miejsko - wiejskie				Gminy wiejskie				RAZEM
			Zawier-cie	Poręba	Ogro-dzieniec	Łazy	Pilica	Szcze-kociny	Żarno-wiec	Kroczyce	Włodo-wice	Irządze	
Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	A	8	-	1	4	1	2	2	1	-	1	20
		B	15,1	-	10,5	25,0	11,0	24,0	40,2	15,9	-	34,4	16,1
	zakażenia pozajelitowe	A	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
		B	-	-	-	-	-	-	-	-	18,9	-	0,8
Szkarlatyna		A	6	-	1	-	-	-	-	5	-	-	12
		B	11,4	-	10,5	-	-	-	-	79,7	-	-	9,7
Gruźlica		A	14	1	3	8	6	7	-	5	1	1	47
		B	26,5	11,3	31,5	50,0	66,0	84,2	-	79,7	18,9	34,4	37,9
Zapalenie opon mózgowych		A	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2
		B	-	-	-	6,2	-	-	-	15,9	-	-	1,6
Róża		A	17	1	-	1	-	-	-	-	5	-	24
		B	32,2	11,4	-	6,2	-	-	-	-	94,5	-	19,4
Ospa wietrzna		A	398	98	28	53	79	6	-	6	84	-	752
		B	753,9	1114,5	294,7	331,4	870,2	72,2	-	95,7	1587,9	-	606,9
Różyczka		A	61	3	4	-	7	-	-	2	1	-	78
		B	115,5	34,1	42,1	-	77,1	-	-	31,9	18,9	-	62,9
Wzw “B”		A	3	2	1	-	-	-	-	1	-	-	7
		B	5,7	22,7	10,5	-	-	-	-	15,9	-	-	5,6
Wzw “C”		A	7	-	-	1	-	-	1	-	-	-	9
		B	13,3	-	-	6,2	-	-	20,1	-	-	-	7,3
Wzw B+C (zakażenie mieszane)		A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Świnka		A	3	2	-	4	1	1	-	-	1	-	12
		B	5,7	22,7	-	25,0	11,1	12,0	-	-	18,9	-	9,7
Mononukleoza zakaźna		A	1	-	-	1	1	-	-	1	2	-	6
		B	1,9	-	-	6,2	11,1	-	-	15,9	37,8	-	4,8
Tasiemczyce		A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Świerzb	A B	46 87,1	4 45,5	6 63,1	8 50,0	2 22,0	3 36,0	3 60,3	2 31,9	8 151,2	3 103,3	85 68,6
Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	A	4	- -	1	2	-	-	-	1	-	-	8

A – liczba zachorowań na chorobę zakaźną B – wskaźnik zapadalności na chorobę zakaźną (zachorowania/100tys. ludności)

Szczepienia ochronne

W 2006 roku szczepienia ochronne przeciwko chorobom zakaźnym prowadzono zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2006 rok stanowiącego załącznik do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie zasad przeprowadzania szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym w 2006 roku.

Szczepienia obowiązkowe wykonywano u dzieci i młodzieży w wieku 0 – 20 lat: przeciwko chorobom zakaźnym takim jak: wzw typu B, gruźlica, błonica, tężec, krztusiec, poliomyelitis, odra, świnka i różyczka.

W 2006 r. Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Zawiercia nadzorowała wykonanie szczepień ochronnych w 58 punktach szczepień na skutek zmian w organizacji wykonywania szczepień. Świadczeniodawcy zlikwidowali szczepienia w szkołach na terenie miasta Zawiercia, karty uodpornienia ze szkół zostały przesłane do poradni POZ do których należeli uczniowie.

W ramach nadzoru nad szczepieniami w 2006 r. przeprowadzono 142 kontrole w zakresie oceny prowadzenia i wykonania szczepień ochronnych na terenie powiatu zawierciańskiego. W zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności szczepionek nieprawidłowości nie stwierdzono. W 2006 r. nie zostały zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne.

Na wykresach przedstawiono stan zaszczepienia w 2006 r. dzieci i młodzieży z terenu powiatu zawierciańskiego oraz dla porównania stan zaszczepienia w województwie śląskim.

1. **Stan zaszczepienia przeciwko wzw B w cyklu podstawowym; na wykresie przedstawiono wykonanie szczepień u dzieci z roczników 2006, 2005 i 2004 oraz gimnazjalistów z roczników 1993, 1992,1991 (podano 3 dawki szczepionki).**

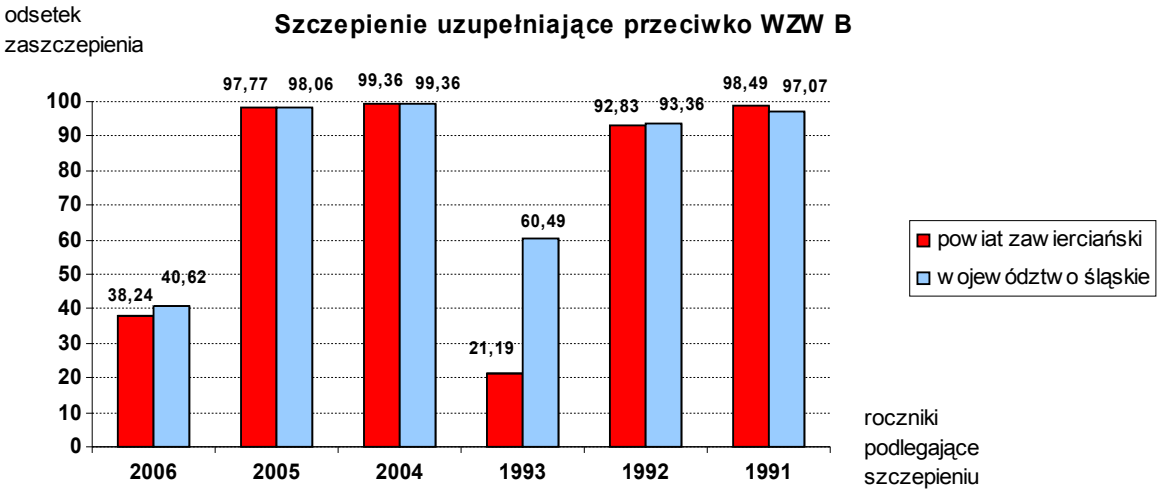

2. **Stan zaszczepienia przeciwko błonicy i tężcowi w cyklu podstawowym; zaszczepione dzieci z roczników 2005 i 2004 czterema dawkami szczepionki.**

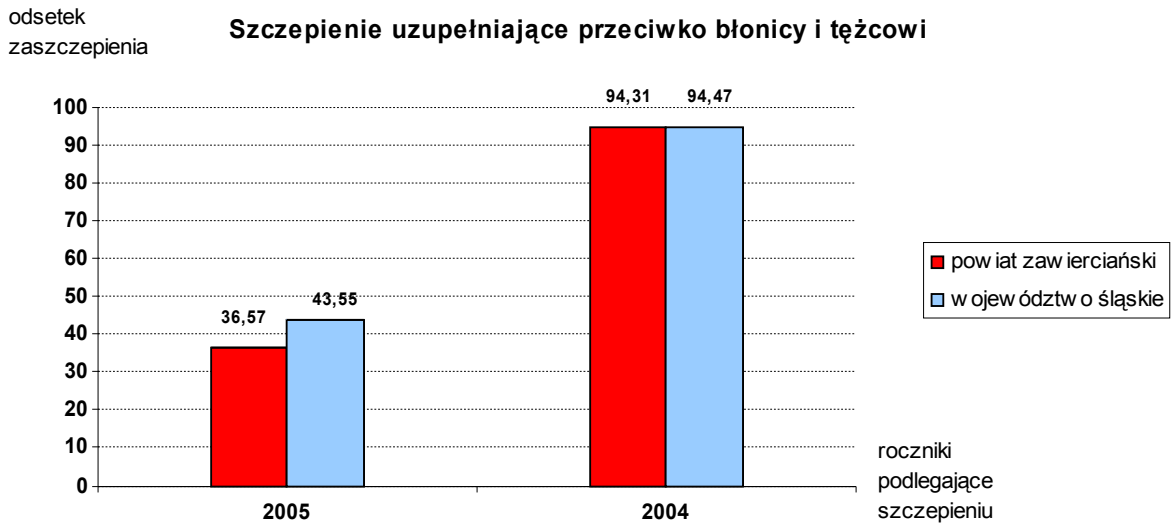

3. **Pierwsza dawka przypominająca szczepienie przeciwko błonicy i tężcowi u dzieci z roczników 2001 i 2000.**

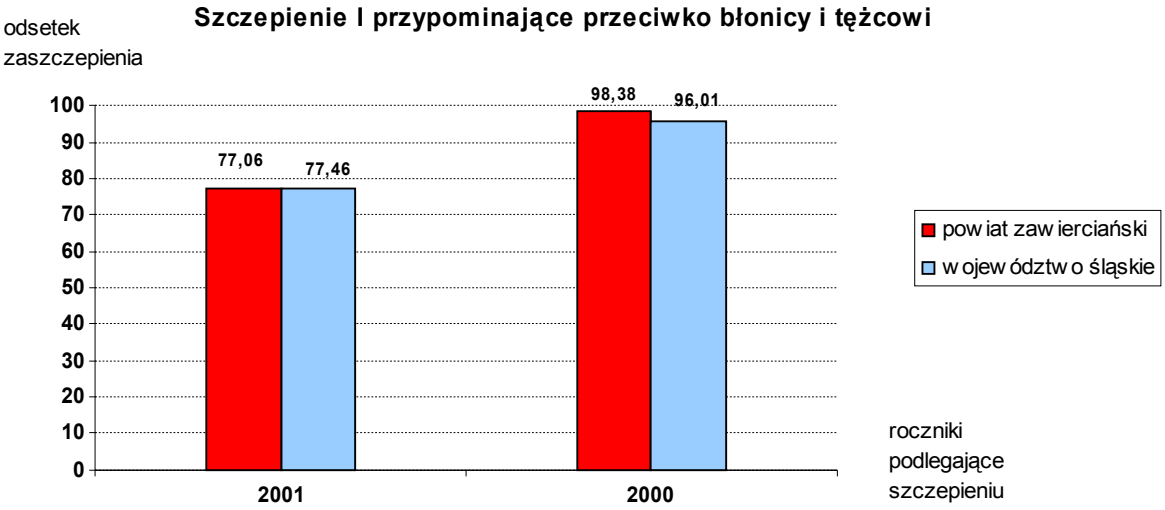

4. **Druga dawka przypominająca szczepienie przeciwko błonicy i tężcowi młodzieży z roczników 1993 i 1992.**

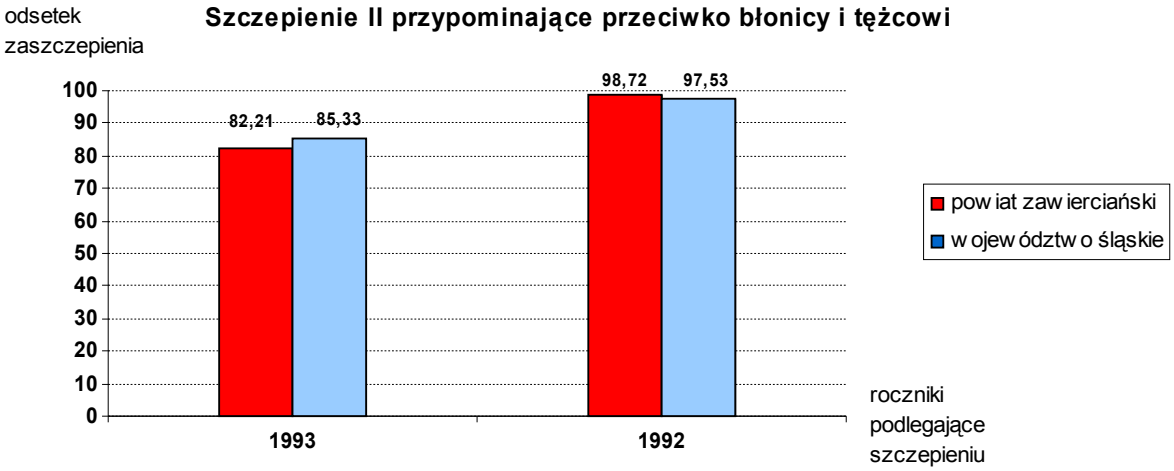

5. **Trzecia dawka przypominająca szczepienie przeciwko błonicy i tężcowi młodzieży z roczników 1988 i 1987.**

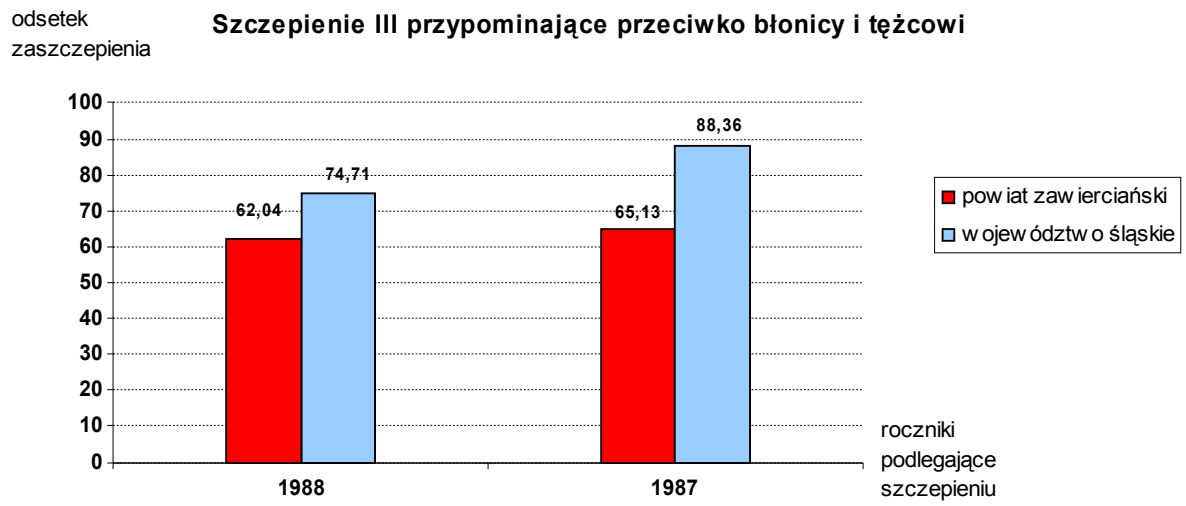

6. **Stan zaszczepienia przeciwko krztuścowi w cyklu podstawowym dzieci z roczników 2005 i 2004.**

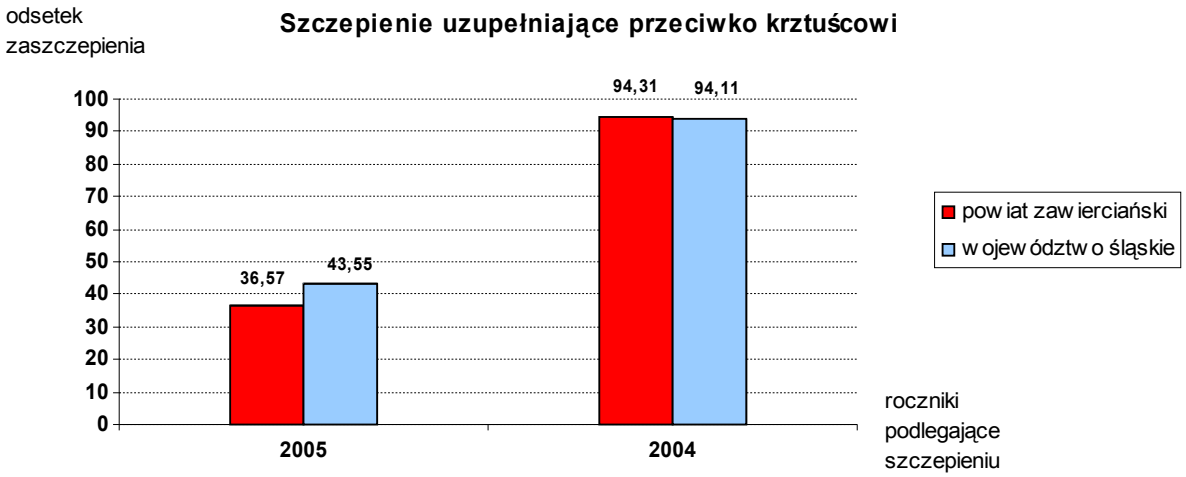

7. **Pierwsza dawka przypominająca szczepienie przeciwko krztuścowi u dzieci z roczników 2001 i 2000.**

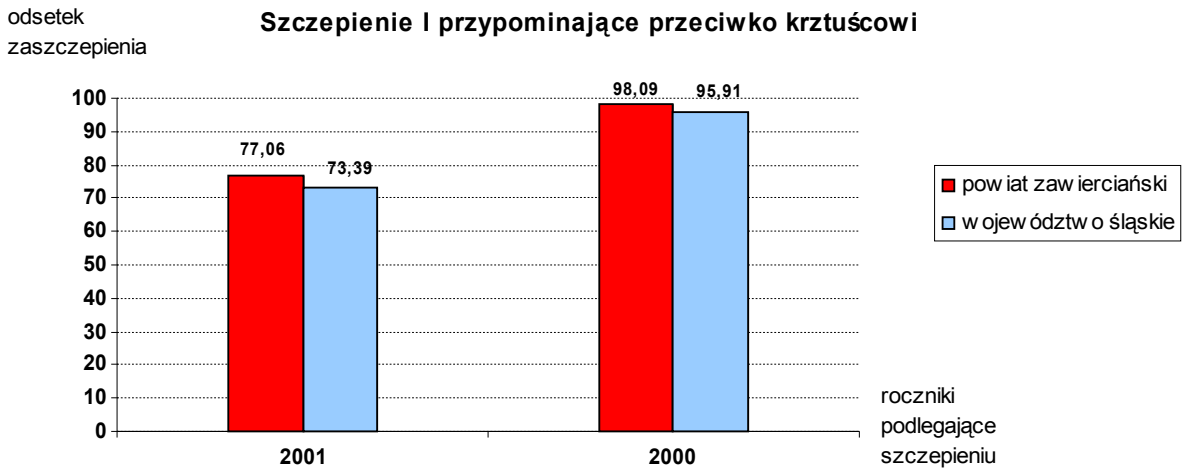

8. **Stan zaszczepienia przeciwko poliomyelitis w cyklu podstawowym dzieci z roczników 2005 i 2004.**

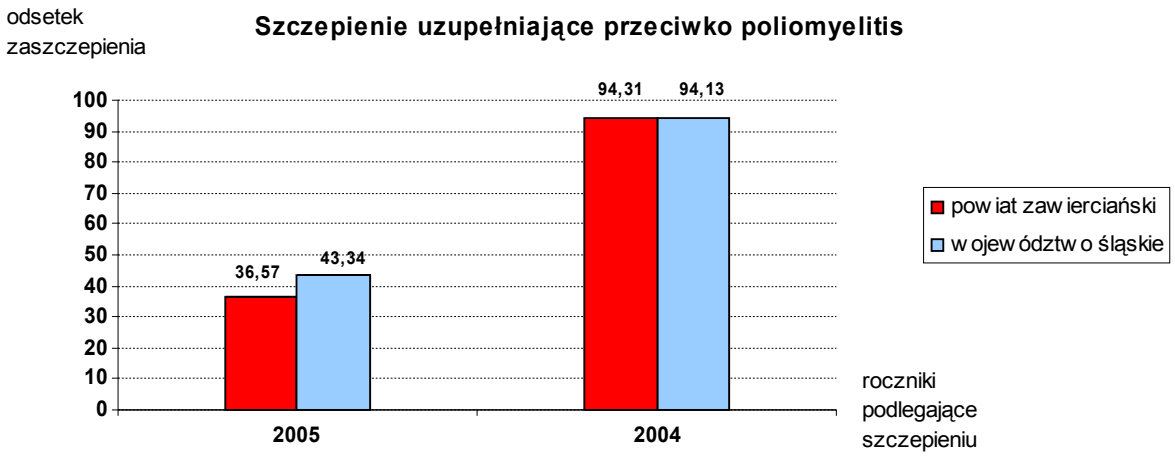

9. Pierwsza dawka przypominająca szczepienie przeciwko poliomyelitis u dzieci z roczników 2001 i 2000; szczepienie wykonano 1 dawką szczepionki.

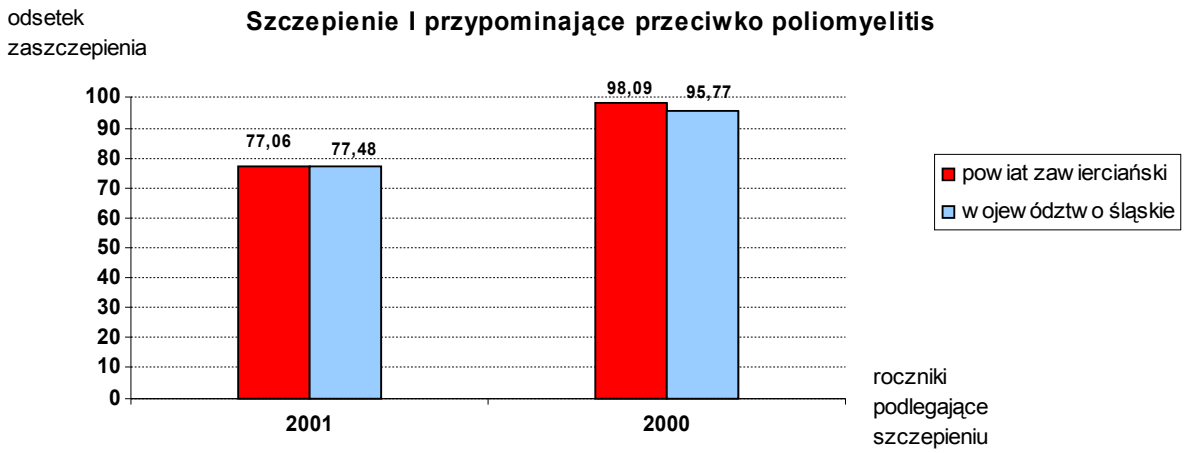

10. **Stan zaszczepienia w cyklu podstawowym przeciwko odrze, śwince i różyczce dzieci z roczników 2005 i 2004, szczepienia wykonano szczepionką skojarzoną MMR_{II}.**

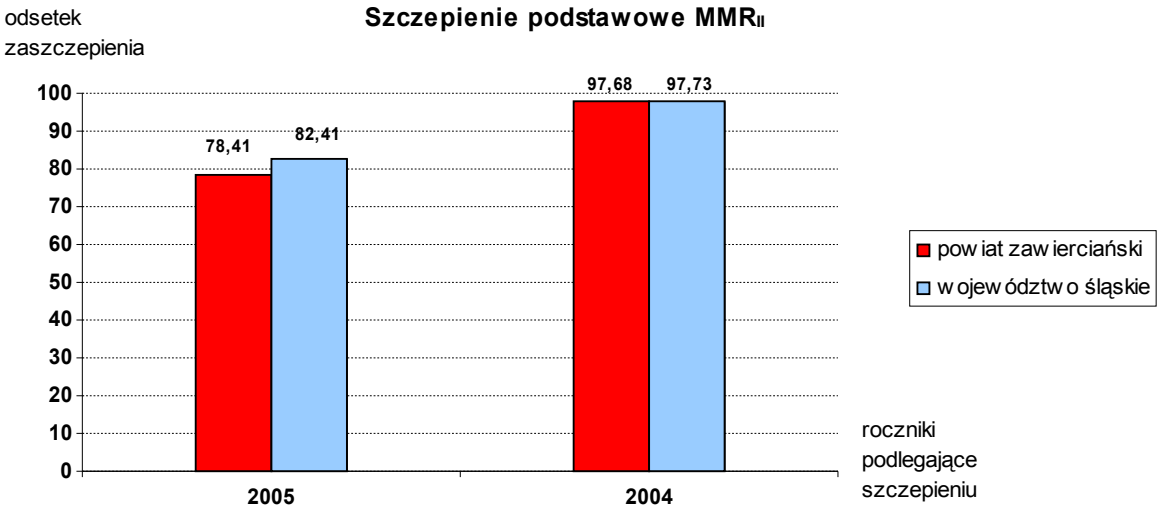

11. **Stan zaszczepienia przeciwko odrze dzieci z roczników 1998, 1997, 1996 i 1995.**

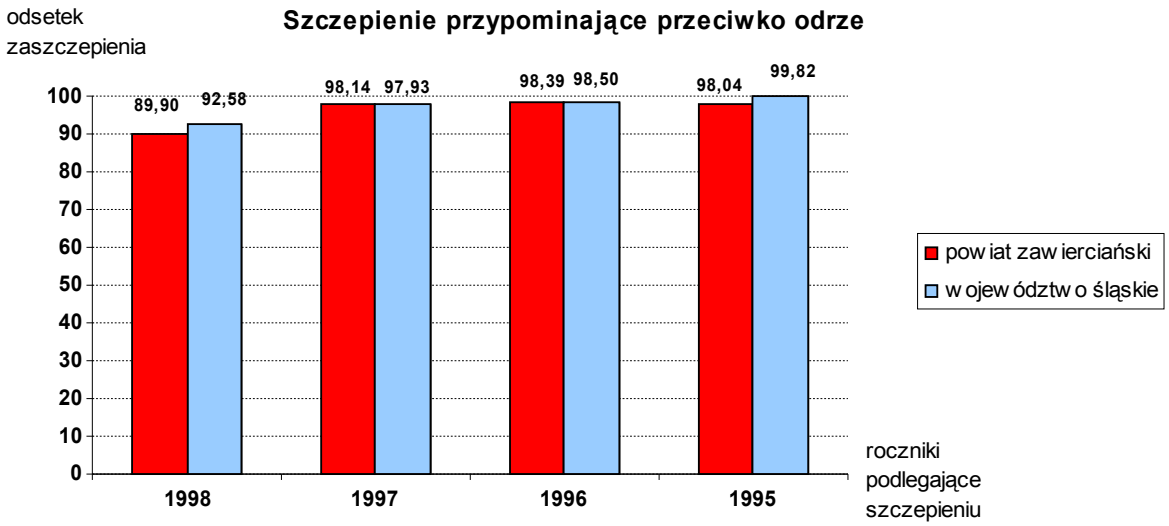

12. **Stan zaszczepienia przeciwko różyczce dziewcząt z roczników: 1996, 1995, 1994, 1993, 1992.**

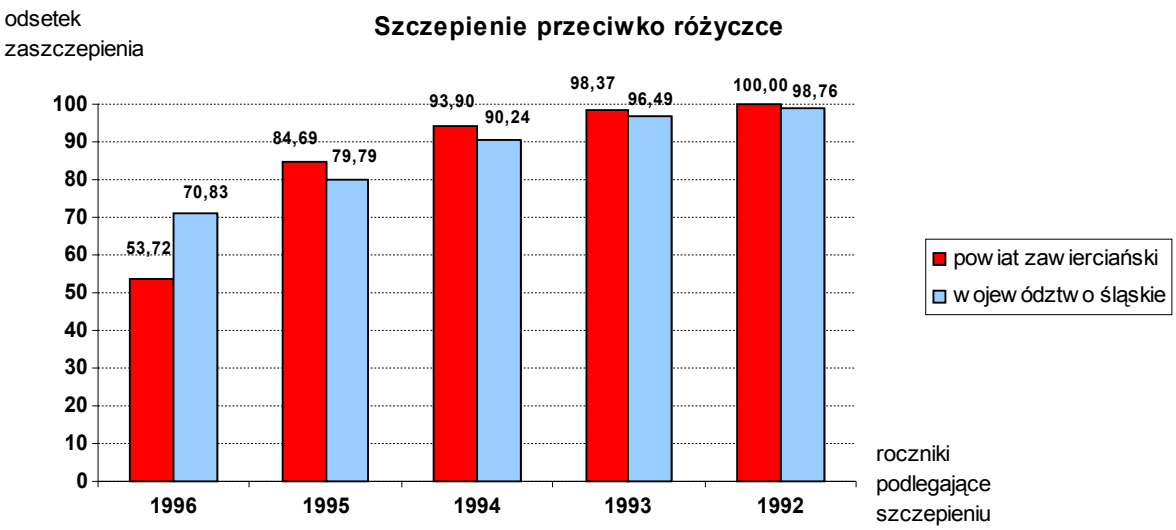

WNIOSKI

1. Sytuacja epidemiologiczna większości chorób zakaźnych w 2006 r., podobnie jak w roku ubiegłym nie stanowiła zagrożenia zdrowotnego dla mieszkańców powiatu zawierciańskiego. Dokonana analiza wykazała, że w powiecie zawierciańskim w 2006 r. wystąpiły wyższe wskaźniki zapadalności na: boreliozę z Lyme, świerzb i gruźlicę w porównaniu do wskaźników zapadalności w województwie śląskim i Polsce,
2. Stwierdzono wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C,
3. W 2006 roku w powiecie zawierciańskim wykonanie szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym było zadowalające i kształtowało się na poziomie zbliżonym do wykonania w województwie śląskim,
4. W związku z tym, że na terenie powiatu zawierciańskiego zostały zlikwidowane punkty szczepień, a tym samym szczepienia ochronne w szkołach, w 2006 r. został wzmożony nadzór nad szczepieniami,
5. W przypadkach niskiego wykonania szczepień zobowiązano kierowników zakładów opieki zdrowotnej do wdrożenia działań naprawczych.

1. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów.

W tabeli 1 przedstawiono liczbę i rodzaj obiektów objętych nadzorem w latach 2005 – 2006

Tabela 1.

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów		Kierunek zmian (+/-)
	2005	2006	
Obiekty ogółem	1305	1286	-
Zakłady produkcji żywności	80	77	-
Obiekty obrotu żywnością	719	742	+
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	45	53	+
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	90	80	-
Zakłady "małej gastronomii"	175	144	-
Środki transportu żywności	191	197	+
Wytwórnie przedmiotów użytku	2	2	b.z.
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	3	8	+

Na wykresie 1 przedstawiono liczby obiektów w latach 2005-2006 według rodzaju działalności

Wykres 1.

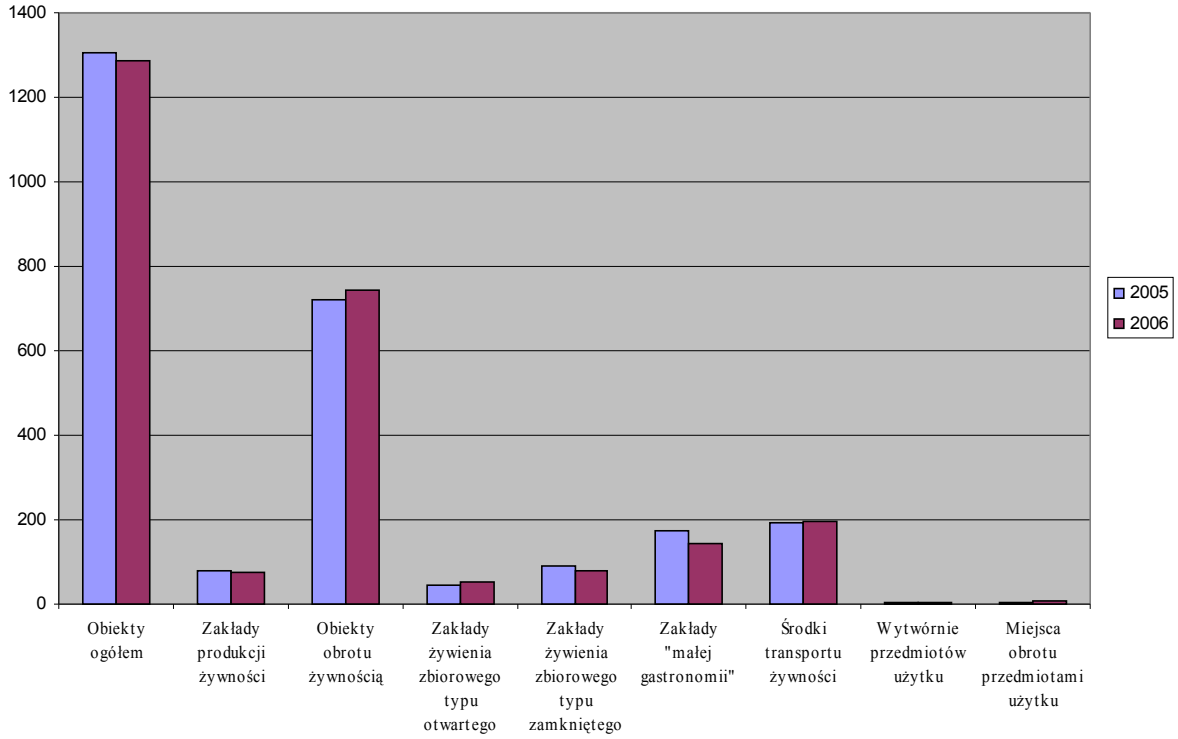

2.1. Ocena stanu sanitarnego

W 2006 roku w ewidencji PSSE w Zawierciu znajdowało się 1286 zakładów (skontrolowano 904 zakłady) oraz 10 wytwórni i miejsc obrotu przedmiotami użytku (skontrolowano 8 tych obiektów).

We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1527 kontroli sanitarnych: 1517 kontroli w obiektach żywnościowych oraz 10 kontroli w wytwórniach i miejscach obrotu przedmiotami użytku. Wskaźnik częstotliwości kontroli wyniósł 1,2.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 553 próbki; 542 próbki żywności i 11 próbek przedmiotów użytku. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 1 obiekt nie odpowiada ustalonym wymaganiom.

Wydano 59 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień.. Ogółem w 2006 roku nałożono 140 mandatów.

W tabeli 2 przedstawiono działania kontrolne i represyjne w latach 2005– 2006 cz.1

Tabela 2.

Rok	Liczba obiektów zarejestro-wanych	Liczba obiektów skontrolo-wanych	%	Liczba sklasyfikowa-nych obiektów	%	Obiekty uznane za złe	%	Liczba kontroli	Wskaźnik częstości kontroli
2006	1286	904	70,3	744	57,9	1	0,08	1527	1,19
2005	1305	904	69	696	53,3	1	1,07	1716	1,3

Na wykresie 2 przedstawiono działania kontrolne i represyjne w latach 2005 - 2006 cz.1

Wykres 2.

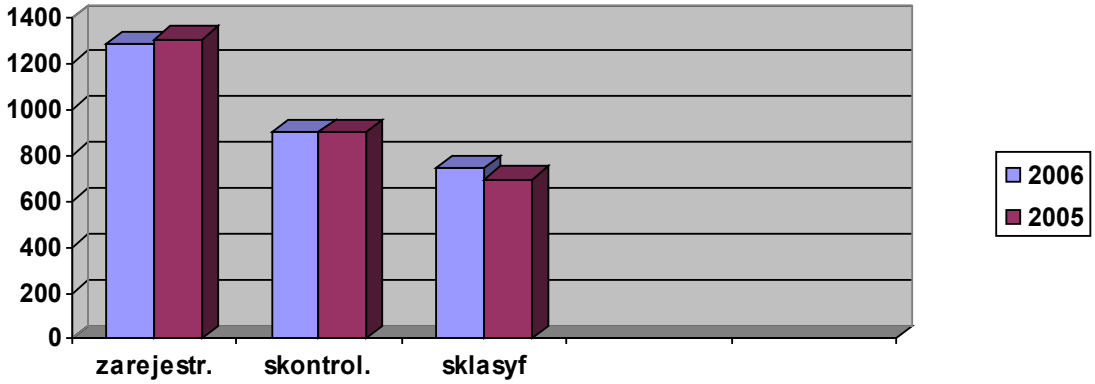

W tabeli 3 przedstawiono działania kontrolne i represyjne w latach 2005– 2006 cz.2

Tabela 3.

Rok	Decyzje adm.	Mandaty	Kwota ogółem	Kwota średnia	Próby zbadane	Próby kwest.	%	Próby sanit.	Próby sanit kwest.	%
2006	59	140	16170,00 PLN	115,5 PLN	553	45	8,14	17	-	-
2005	152	190	20220,00 PLN	106,42 PLN	462	29	6,27	-	-	-

a na wykresie 3 przedstawiono działania kontrolne i represyjne w latach 2005 - 2006, cz. 2

Wykres 3.

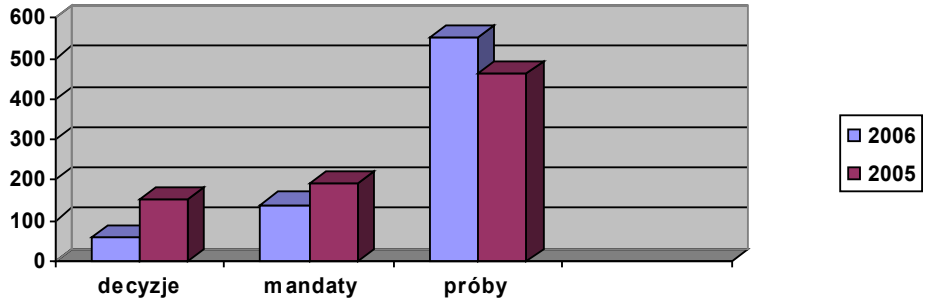

2.2. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywieniowo- żywnościowych

2.2.1. Zakłady produkcji żywności.

W PSSE w Zawierciu, w 2006 r. w ewidencji zakładów produkcji żywności znajdowało się 77 zakładów, 75 skontrolowanych zakładów oceniono pozytywnie.

W tabeli 4 przedstawiono stan sanitarny wybranych zakładów produkujących żywność w latach 2005 i 2006

Tabela 4.

Lp.	Rodzaj obiektu	2005 r.		2006 r.	
		Liczba obiektów	Obiekty o złym stanie sanitarnym	Liczba obiektów	Obiekty o złym stanie sanitarnym
1	Wytwórnie lodów	2	-	2	-
2	Piekarnie	33	-	32	-
3	Ciastkarnie	19	-	17	-
4	Przetwórnie owocowo-warzywne	3	-	3	-
5	Wytwórnie napojów bezalkoholowych	3	-	3	-
6	Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	-	-	2	-
7	Wytwórnie makaronów	1	-	1	-
8	Wytwórnie koncentratów spożywczych	2	-	2	-

W 2006 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 24 próbki żywności do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Próbki żywności spełniały wymagania prawa żywnościowego.

Obiekty produkcyjne spełniały podstawowe wymogi prawa żywnościowego, lecz podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które mogą mieć wpływ na złą jakość zdrowotną żywności. W 2006 r., najczęściej występujące nieprawidłowości to:

- nieprawidłowa funkcjonalność pomieszczeń produkcyjnych zwłaszcza, w zakładach starych, w których nie ma możliwości przeprowadzenia modernizacji,
- brak skutecznej kontroli wewnętrznej,
- nie stosowanie się do zasad GHP/GMP
- zniszczony sprzęt,
- niski poziom mechanizacji.

2.2.2. Obiekty obrotu żywnością.

W 2006 r. skontrolowano 379 obiektów z 479 prowadzących działalność handlową na terenie powiatu zawierciańskiego Zły stan sanitarny stwierdzono w 1 obiekcie. W tabeli 5 przedstawiono porównanie stanu sanitarnego obiektów obrotu żywnością działających w latach 2005 i 2006.

Tabela 5.

Rodzaj obiektu	2005 r.			2006 r.		
	Liczba obiektów ogółem	Obiekty o złym stanie sanitar-nym	% obiektów złych	Ogółem	Obiekty o złym stanie sanitar-nym	% obiektów złych
Sklepy spożywcze	380	-	-	379	1	0,3
Kioski spożywcze	32	-	-	33	-	-
Targowiska	8	1	12,5	7	-	-
Magazyny hurtowe	38	-	-	44	-	-

Stwierdzone uchybienia w zakresie nieprawidłowego stanu technicznego obiektów obrotu żywnością dotyczyły niewystarczającej powierzchnia sali sprzedaży w stosunku do ilości sprzedawanych środków spożywczych, a także nieprawidłowego wydzielenia stanowisk sprzedaży.

W zakresie przestrzegania zasad higieny, nieprawidłowości zależą w dużej mierze od zachowań personelu, podczas kontroli stwierdzono:

przechowywanie żywności łatwopsującej się poza urządzeniami chłodniczymi,
wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia,
brak higieny podczas podawania i/lub pakowania żywności, a w szczególności nie zabezpieczanie rąk przed bezpośrednim kontaktem z nieopakowanymi środkami spożywczymi,
brak prawidłowych zapisów kontroli wewnętrznej, w tym rejestrów temperatury przechowywania łatwopsującej się żywności,
brak czystości i porządku.

W miejscach obrotu żywnością pobrano do badań 507 próbek żywności; wyniki przeprowadzonych badań wykazały, że 45 próbek (tj. 8,9% przebadanych próbek) nie spełniało wymagań prawa żywnościowego z uwagi na zanieczyszczenia mikrobiologiczne:

ciastka z kremem i mleko spożywcze oraz zanieczyszczenia fizykochemiczne: przetwory owocowo-warzywne.

Funkcjonujący System Bezpieczeństwa Żywności nie pozwala w chwili obecnej na przeprowadzenie analizy w zakresie udziału zbadanych i zdyskwalifikowanych próbek żywności w powiecie zawierciańskim w ogólnej liczbie zbadanych i zdyskwalifikowanych próbek w kraju, czy też województwie śląskim.

2.2.3. Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym.

W 2006 r. nadzorem sanitarnym objęto 7 targowisk. Zgodnie z posiadanym harmonogramem kontroli, kontrole targowisk przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej przy współudziale Policji i Straży Miejskiej. Przeprowadzono 125 kontroli miejsc obrotu środkami spożywczymi na targowiskach.

W 2006 roku do PSSE w Zawierciu nie wpłynęły interwencje dotyczące handlu obwoźnego w miejscowościach wiejskich.

2.2.4. Nadzór nad środkami transportu żywności.

W 2006 roku w ewidencji PSSE w Zawierciu znajdowało się 197 środków transportu żywności, z czego 83 skontrolowano. Przeprowadzano urzędowe kontrole w ramach nadzoru bieżącego oraz na wniosek strony w związku z ubieganiem się o wydanie decyzji dopuszczającej dany pojazd do przewozu środków spożywczych. Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzano, że:

- nie jest zachowana segregacja przewożonych środków spożywczych,
- stan higieny osobistej pracowników jest nieprawidłowy.

2.2.5. Nadzór nad obrotem grzybami.

W 2006 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w czasie kontroli, w obrocie grzybów świeżych i suszonych. Kontrole podczas sezonowej sprzedaży grzybów świeżych na targowiskach prowadzono pod kątem posiadania stosownych atestów. Istniała również możliwość uzyskania atestów wydawanych przez klasyfikatorów zatrudnionych w PSSE w Zawierciu. W sezonie letnim pracownicy Inspekcji Sanitarnej udzielili 10 porad grzybiarzom.

2.2.6. Zakłady żywienia zbiorowego.

W 2006 roku skontrolowano 277 zakładów żywienia zbiorowego. Stan sanitarny wszystkich zakładów był zgodny z wymaganiami. W tabeli 6 przedstawiono ocenę stanu sanitarnego obiektów żywienia zbiorowego w latach 2005 i 2006.

Tabela 6.

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów nadzorowanych w 2005 roku			Liczba obiektów nadzorowanych w 2006 roku		
		ogółem	o złym stanie sanitar-nym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitar-nym	% obiektów złych
1.	Zakłady żywienia zbiorowego - typ otwarty	45	-	-	53	-	-
2.	Zakłady małej gastronomii	135	-	-	144	-	-

3.	Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	90	-	-	80	-	-

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki szkolne, w przedszkolach) brak wydzielonych pomieszczeń do obróbki wstępnej,
- brak zmywalni naczyń stołowych,
- stary, zniszczony sprzęt.
- zamrażanie gotowych wyrobów garmażeryjnych,
- rozszerzanie działalności o usługi „cateringowe"– bez zapewnienia odpowiednich warunków transportu, oraz mycia opakowań transportowych,
- brak systematycznych zapisów z kontroli wewnętrznej prowadzonej w ramach GHP i GMP,
- brak skutecznej kontroli wewnętrznej.

W ramach nadzoru w obiektach żywienia zbiorowego pobrano 6 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Wyniki badań wykazały, że próbki spełniają wymogi prawa żywnościowego.

2.2.6. Mała gastronomia.

W 2006 r. w ewidencji PSSE znajdowało się 144 zakładów małej gastronomii tj. m.in. 4 smażalnie, 14 zakładów typu fast food oraz 106 pijalni piwa. W zakładach tych produkcja oparta jest na półproduktach lub gotowych wyrobach mrożonych, a potrawy podawane w naczyniach jednorazowego użytku. Jednak podczas kontroli w ok. 10% obiektów stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- brak skutecznej kontroli wewnętrznej, (zapisów z kontroli wewnętrznej prowadzonej w ramach GHP i GMP),
- poszerzenie działalności o produkcję sałatek oraz dodatków (sałata, pomidor, ogórek) wymagających obróbki wstępnej bez zapewnienia warunków technicznych.

W tabeli 7 przedstawiono ocenę stanu sanitarnego obiektów „małej gastronomii" działających w latach 2005 i 2006

Tabela 7.

Rodzaj obiektu	2005 r.		2006 r.	
	Liczba obiektów	Obiekty o złym stanie sanitarnym	Liczba obiektów	Obiekty o złym stanie sanitarnym
Smażalnie	5	-	4	-
Fast food	26	-	14	-
Pijalnie piwa	127	-	106	-
Inne	17	-	20	-

3. Akcje.

3.1. Mała gastronomia.

W dniach od 06.03 do 24.03.2006 r. przeprowadzono akcję „Czyste ręce i właściwy sprzęt". W ramach akcji przeprowadzono 64 kontrole tematyczne, a osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia zostały ukarane grzywnami w drodze mandatu karnego (nałożono 16 mandatów na kwotę 1150,00zł) oraz wydano 6 decyzji zarządzających usunięcie stwierdzonych uchybień.

Pracownicy PSSE w Zawierciu w czasie akcji prowadzili działania edukacyjne – osobom sprzedającym rozdawano ulotki, w których przedstawiono podstawowe zasady higieny sprzedaży. Ulotki te rozdawano również kupującym, aby wiedzieli jak powinny postępować osoby wprowadzające do obrotu środki spożywcze.

Akcja nagłośniona była w środkach masowego przekazu: „Dzienniku Zachodnim", Gazecie Zawierciańskiej *JURA,* Radiu „Katowice" oraz na stronie Regionalnego Portalu Internetowego „Wirtualne Zawiercie". Wzbudziła duże zainteresowanie konsumentów.

Informowano również społeczność lokalną o podejmowanych działaniach w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności poprzez publikacje w „Dzienniku Zachodnim",

Gazecie Zawierciańskiej *JURA,* Radiu „Katowice" oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Zawiercie. W ww. zakresie współpracowano także z Radiem „Katowice".

Do prasy lokalnej przesłano publikacje;:

- podsumowanie akcji „Czyste ręce i właściwy sprzęt",
- informacja o warunkach higieniczno-sanitarnych w ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu zawierciańskiego,
- komunikat o zatruciach pokarmowych,
- informacje o „Dniu Otwartym Państwowej Inspekcji Sanitarnej".

Podczas obchodów „Dnia Otwartego Państwowej Inspekcji Sanitarnej" przedstawiono prezentację multimedialną dla przedstawicieli lokalnych władz, instytucji współpracujących z PIS oraz młodzieży szkolnej, która zawierała informacje o działaniach pozastatutowych realizowanych przez sekcję HŻŻ i PU. Dla mieszkańców powiatu zawierciańskiego przygotowano ekspozycje związane z racjonalnym żywieniem pod hasłem „Trzymaj Formę". Wyeksponowano żywność, którą powinno się spożywać zgodnie z zaleceniami IŻŻ, przygotowano do degustacji soki naturalne z owoców i warzyw. Pracownicy prezentowali własne opracowania oraz ulotki związane z profilaktyką zakażeń pokarmowych, zatruć grzybami oraz podstawowymi zasadami higieny.

4. Współpraca z innymi służbami kontroli.

W ramach współpracy z Komisją Bezpieczeństwa i Porządku Starostwa Powiatowego w Zawierciu przeprowadzono kontrole 9 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, w których uczestnicy korzystali z wyżywienia organizowanego we własnym zakresie.

Wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii przeprowadzono 126 kontroli punktów obrotu żywnością na targowiskach i w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej, w której pobrano do badań laboratoryjnych próbki przedmiotów użytku (opakowań bezpośrednich stosowanych do swoich wyrobów).

W ramach współpracy z Policją przeprowadzono kontrole na targowiskach oraz w pijalniach piwa.

5. Nadzór nad importem / eksportem.

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono 1 kontrolę i wydano 1 świadectwo. Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem/eksportem, to 100,00 zł PLN. Przeprowadzona kontrola dotyczyła 1 partii dozwolonej substancji dodatkowej na eksport o łącznej masie 1000 kg.

6. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

6.1. Jakość zdrowotna środków spożywczych krajowych.

Zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa śląskiego w 2006 roku" pobrano 553 próbki środków spożywczych z różnego rodzaju obiektów żywieniowo – żywnościowych. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, chemiczne, organoleptyczne, obecność zanieczyszczeń w tym szkodników i ich pozostałości oraz obecność ciał obcych.

Przebadano:

- 305 próbek pod względem mikrobiologicznym,
- 124 próbki pod względem chemicznym ,
- 97 próbek pod względem organoleptycznym ,
- 213 próbek pod względem oznakowania,
- 32 próbki pod względem obecności zanieczyszczeń.

Zdyskwalifikowano 45 próbek, z czego pod względem mikrobiologicznym 35 próbek, (tj. 11,5 % zbadanych mikrobiologicznie), chemicznym – 6 próbek, (tj. 4,8 % zbadanych chemicznie) oraz znakowania – 6 próbek, (tj. 2,8% zbadanych w kierunku znakowania).

Najczęstszymi przyczynami kwestionowania środków spożywczych były pod względem mikrobiologicznym:

- ponadnormatywna liczba bakterii z grupy coli w mleku,
- obecność Salmonelli i ponadnormatywna liczba pozostałych bakterii w ciastkach z kremem nie poddanych obróbce termicznej.

Pod względem parametrów fizykochemicznych kwestionowano:

- przetwory owocowo-warzywne za podwyższoną zawartość substancji konserwujących.

W 2006 roku pod względem znakowania oceniono 213 próbek krajowych środków spożywczych. Aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych nie odpowiadało 6 próbek. (tj. 2,8%). Niewłaściwe oznakowanie było przyczyną kwestionowania próbek: wyrobów garmażeryjnych, przetworów rybnych, przetworów owocowo-warzywnych. W stosunku do poprzedniego roku procent prób kwestionowanych nie uległ dużym zmianom.

Producenci środków spożywczych nie spełniających wymagań prawa żywnościowego obciążani byli opłatami za badania, które stanowiły dochody budżetowe.

6.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych importowanych.

Przebadano 25 próbek żywności z importu, w tym 16 w kierunku parametrów chemicznych, 6 organoleptycznie oraz 2 na obecność zanieczyszczeń. Pod względem zgodności oznakowania z aktualnymi wymogami oceniono 9 próbek. Próbki nie podlegały kwestionowaniu.

7. Nadzór nad wyrobami mającymi kontakt z żywnością oraz kosmetykami.

W tabeli 8 przedstawiono działające na terenie powiatu zawierciańskiego w latach 2005 i 2006 wytwórnie i miejsca obrotu przedmiotami użytku.

Tabela 8.

Rodzaj obiektu	Liczba działających obiektów		Kierunek zmian (przybyło/ubyło)
	2005 r.	**2006 r.**	
Wytwórnie ogółem	2	**2**	
- wytwórnie kosmetyków			
- wytwórnie wyrobów chemii gospodarczej			
- wytwórnie opakowań do żywności	2	**2**	
- inne			
Miejsca Obrotu	3	**8**	+

W 2006 roku w w/w obiektach przeprowadzono 28 kontroli. Pobrano i przebadano 18 próbek, w tym 17 krajowych. Próbki nie podlegały kwestionowaniu.

W tabeli 9 przedstawiono jakość zdrowotną przedmiotów użytku w latach 2005 i 2006.

Tabela 9.

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2005 roku		**Liczba próbek zbadanych w 2006 roku**	
	Ogółem	Zakwestio-nowanych	**Ogółem**	**zakwestio-nowanych**
Przedmioty użytku	18	0	**17**	**0**

8. Skargi, wnioski i interwencje.

W 2006roku rozpatrzono 53 wnioski dotyczące niewłaściwych warunków higieny podczas produkcji i sprzedaży żywności oraz niewłaściwej jakości sprzedawanych środków spożywczych. Zasadność uznano w 14 przypadkach, co stanowi 26,4%. W porównaniu do 2005r. wykazuje tendencję spadkową. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone rzetelnie i

terminowo. Rozpatrywano również wnioski anonimowe z uwagi na potencjalne ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa żywności.

W związku z wnioskami na niewłaściwą jakość środków spożywczych pobrano 9 próbek do badań laboratoryjnych. (dodatkowo poza harmonogramem). Rozpatrywanie skarg rzetelne, staranne i zgodne z obowiązującymi przepisami jest zadaniem priorytetowym w działalności PSSE w Zawierciu.

W 2006 r. udzielono 667 interwencji. Najczęściej pytano o nowe wymogi prawa żywnościowego dotyczące zakładów produkujących i wprowadzających do obrotu żywność, środków transportu oraz handlu obwoźnego.

9. Działania w ramach funkcjonowania systemu RASFF i RAPEX

W procesie integracji Polski z Unią Europejską kwestia bezpieczeństwa żywności i informacji o potencjalnym zagrożeniu wymaga również współpracy z zagranicą, a zatem wymusza stworzenie narzędzi które by tę współpracę realizowały.

System RAPEX utworzono dla zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów na obszarze Jednolitego Rynku Unii Europejskiej. Głównym i bezpośrednim celem funkcjonowania systemu jest zapewnienie szybkiej wymiany informacji między państwami członkowskimi i Komisją Europejską na temat produktów stwarzających zagrożenie oraz środków podjętych w danym kraju, by wykluczyć lub ograniczyć ich wprowadzanie na rynek a także ewentualne użytkowanie.

RAPEX obejmuje wszystkie produkty nieżywnościowe przeznaczone dla konsumentów oraz takie, co do których istnieje prawdopodobieństwo, że mogą być przez nich użyte, np. kosmetyki, przedmioty użytku.

RASFF czyli system Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – opiera się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt, będących potencjalnym zagrożeniem dla zdrowia ludzi i zwierząt. W ramach Systemu dokonywana jest ocena ryzyka zagrożenia zdrowia w wyniku pojawienia się na rynku środków spożywczych szkodliwych dla zdrowia. System informuje także o pojętych w trybie pilnym środkach zaradczych.

Naczelną zasadą funkcjonowania systemu RASFF jest zapewnienie bezpieczeństwa konsumentów oraz szybka wymiana informacji pomiędzy państwami członkowskimi oraz Komisją Europejską.

System ten funkcjonuje w Polsce od 1 stycznia 2003r.

W Głównym Inspektoracie Sanitarnym funkcjonuje Krajowy Punkt Kontaktowy RASFF, pracuje w trybie 24 godzinnym, zbiera doniesienia z WSSE, do których informacje przekazują PSSE z danego województwa.

Telefon alarmowy RASFF w PSSE w Zawiercie jest czynny całą dobę.

Konsumenci mogą zapoznać się z informacjami znajdującymi się w systemie RAPEX i RASFF na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

Dane dot. ilości otrzymanych powiadomień alarmowych w systemie RASFF i RAPEX w latach 2003-2006

Tabela 10.

Rok	RASFF	RAPEX	Razem
2003	6	1	7
2004	26	-	26
2005	21	8	29
2006	45	35	80
Razem	98	44	142

Powiadomienia w systemie RASFF dotyczyły m. innymi następujących produktów żywnościowych: pieprz biały, papryka, chili , rodzynki, orzeszki ziemne, makarony, ryż długoziarnisty, sos sojowy, imbir, żelki, olej z pestek winogronowych, herbata, napoje bezalkoholowe, miód, ananasy, serek oscypek, salami, orzechy laskowe, curry, przyprawa do drobiu.

Powiadomienia w systemie RAPEX dotyczyły m. innymi: płynu do płukania ust, szamponów, mydła, lakierów do paznokci. Wycofywanie produktów , które zostały zgłoszone do systemu RAPEX lub RASFF może odbywać się poprzez działania służb kontrolnych jak również przez samych przedsiębiorców (producentów, importerów i eksporterów).

Wykorzystanie mediów jest również dobrym sposobem szybkiego informowania konsumentów o ryzyku związanym z bezpieczeństwem produktu.

W związku z powiadomieniami alarmowymi przeprowadzono 294 kontrole tematyczne w zakresie systemu RASFF, a w ramach funkcjonowania systemu Rapex przeprowadzono 122 kontrole.

Na skutek powiadomień niealarmowych przeprowadzono 32 kontrole.

WNIOSKI

1. Stan techniczny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku na terenie powiatu zawierciańskiego jest zróżnicowany. Obiekty stare znajdujące się w rejonach wiejskich nie są rozbudowywane ani modernizowane z powodu trudności ekonomicznych. Obiekty nowe, zwłaszcza duże sklepy wyposażone są w odpowiednie urządzenia i sprzęt, zapewniające prawidłowe warunki do przechowywania i sprzedaży żywności.
2. W 2006 roku stwierdzono poprawę warunków sprzedaży żywności nieopakowanej, a także stanu sanitarnego środków transportu.

1. Nadzór nad jakością wody.

Według Prawa Wodnego (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.) woda przeznaczona do spożycia to woda do picia, gotowania, przygotowywania pożywienia lub do innych celów w gospodarstwach domowych oraz każda woda używana do produkcji żywności, środków farmaceutycznych i kosmetycznych, a także na potrzeby basenów kąpielowych i pływalni.

W 2006 r. PSSE w Zawierciu prowadziła nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002 r. (Dz. U. nr 203, poz. 1718) oraz Ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 r. (tekst jednolity z 2006 r. Dz.U. Nr 123, poz. 858).

Na terenie powiatu zawierciańskiego znajdują się 64 ujęcia głębinowe, dwie studnie publiczne (w Szczekocinach), 65 wodociągów; 4 z nich zaopatrywane są przez ujęcia znajdujące się poza nadzorowanym terenem. Na sześciu ujęciach zainstalowane są stacje uzdatniania wody - na czterech z nich (w Wiesiółce, Hutkach Kankach, Niegowonicach, Parkoszowicach – Włodowicach) zastosowano instalacje, których zadaniem jest oczyszczenie wody z ponadnormatywnej zawartości jonów żelaza oraz doprowadzenie jakości wody do obowiązujących norm pod względem barwy i zapachu, na dwóch (w Zawierciu – Stary Rynek, i Przyłubsku) prowadzone jest stałe chlorowanie wody.

Na terenie powiatu zawierciańskiego woda do spożycia rozprowadzana jest siecią wodociągową o łącznej długości 1007,5 km. Średnia produkcja wody dla całego powiatu wynosi 251,02 m^3/dobę. Dominującą rolę odgrywają wodociągi o produkcji poniżej 100 m^3/dobę, które stanowią 60% ogólnej liczby wodociągów. W tabelach 1 i 2 przedstawiono poszczególne grupy wodociągów według ewidencji na 31.12.2006r.

Tabela 1. Urządzenia do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia przez ludzi na terenie wsi

Wyszczególnienie		Liczba urządzeń		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba zaopatrywanej ludności [tys]	
		Według ewidencji w 2006 r.	skontrolowanych	Odpowiadająca wymaganiom	Nie odpowiadająca wymaganiom		Odpowiadająca wymaganiom	Nie odpowiadająca wymaganiom
					razem	pod względem mikrobiologicznym		
Wodociągi o produkcji [m^3/d]	<100	27	26	26	0	0	15,065	0
	100 – 1000	11	11	10	1	0	26,085	1,627
	1000 - 10000	0	0	0	0	0	0	0
	10000 - 100000	0	0	0	0	0	0	0
	>100000	0	0	0	0	0	0	0
Studnie	Publiczne	0	0	0	0	0	0	0
	Inne	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 2. Urządzenia do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia przez ludzi na terenie miast

Wyszczególnienie		Liczba urządzeń		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba zaopatrywanej ludności [tys]	
		Według ewidencji za 2006r.	skontrolowanych	Odpowiadająca wymaganiom	Nie odpowiadająca wymaganiom		Odpowiadająca wymaganiom	Nie odpowiadająca wymaganiom
					razem	W tym pod względem mikrobiologicznym		
Wodociągi o produkcji [m^3/d]	<100	12	12	10	2	0	3,296	0,815
	100 – 1000	11	11	10	1	0	19,195	0,800
	1000 - 10000	4	4	4	0	0	60,484	0
	10000 - 100000	0	0	0	0	0	0	0
	>100000	0	0	0	0	0	0	0
Studnie	Publiczne	2	2	2	0	0	0,042	0
	Inne	0	0	0	0	0	0	0

Na terenie powiatu zawierciańskiego ustalonych zostało 148 stałych, monitoringowych punktów pobierania próbek wody. W 2006 r. z punktów tych pobrano 894 próbek wody do badań fizykochemicznych i bakteriologicznych.

Pobierano próbki wody i przeprowadzano badania w ramach:

- monitoringu kontrolnego (woda z ujęć i sieci wodociągowych badana przez oddział laboratoryjny PSSE w Zawierciu); wykonano 1078 badań;
- monitoringu przeglądowego(woda z ujęć i sieci wodociągowych badana przez dział laboratoryjny WSSE w Katowicach); wykonano 102 badania;
- bieżącego nadzoru sanitarnego(woda z ujęć zakładowych); wykonano 34 badania.

Wyniki badań wykazały, że w niektórych punktach parametry wody przekraczały dopuszczalne normy fizykochemiczne i bakteriologiczne dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi:

- najwięcej przekroczeń parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych stwierdzono w wodach gmin Zawiercie oraz Szczekociny,
- w wodach podziemnych w gminach Włodowice i Łazy częściej stwierdzano przekroczenia parametrów fizykochemicznych, a sporadycznie bakteriologicznych,
- w wodach występujących na terenie gmin Ogrodzieniec, Kroczyce, Irządze, Żarnowiec stwierdzono sporadyczne przekroczenia parametrów bakteriologicznych, a na terenie gminy Pilica – fizykochemicznych,
- woda w gminie Poręba w 2006 r. charakteryzowała się najlepszą jakością, w badanych próbkach nie było przekroczeń parametrów fizykochemicznych, i bakteriologicznych.

W każdym przypadku wystąpienia przekroczeń parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych wody przesyłano informacje do administratorów ujęć i sieci wodociągowych, żeby podejmowali natychmiastowe działania naprawcze (przeprowadzano płukanie sieci wodociągowej i dezynfekcję wody). Wyniki powtórnych badań były prawidłowe i wykazywały jej przydatność do spożycia przez ludzi, a tym samym skuteczność działań naprawczych.

Wykres 1. Zestawienie liczby pobranych próbek wody do badań fizykochemicznych oraz liczby próbek w których stwierdzono przekroczenia parametrów

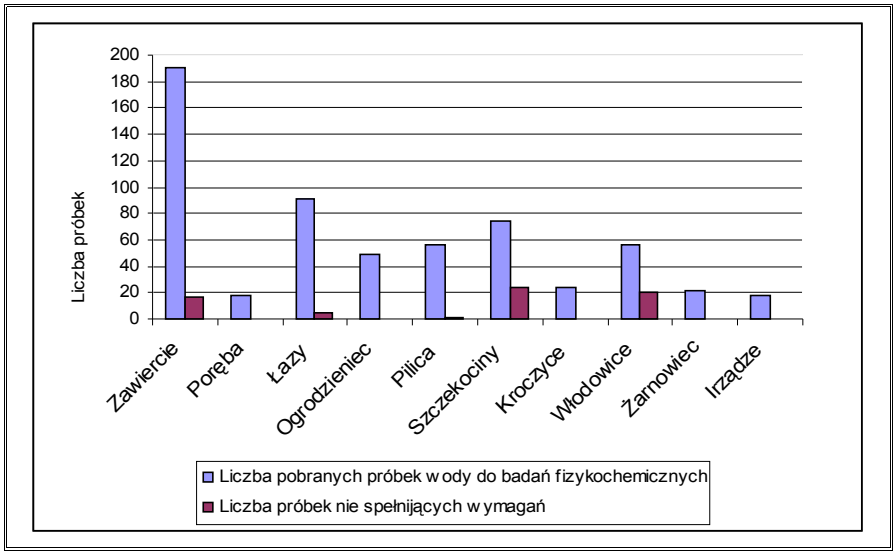

Wykres 2. Zestawienie liczby pobranych próbek wody do badań mikrobiologicznych oraz liczby próbek w których stwierdzono przekroczenia parametrów

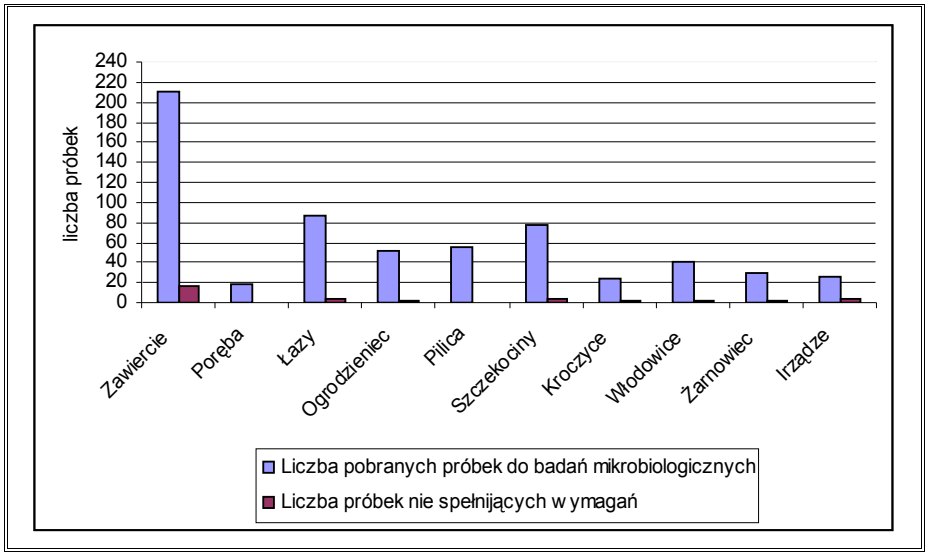

W 2006 r. w powiecie zawierciańskim 97,5% mieszkańców zaopatrywanych było w wodę o prawidłowych parametrach fizykochemicznych i mikrobiologicznych, a w 2005 r. 97%.

Problemem w zakresie jakości wody są przekroczenia dotyczące występowania jonów żelaza, których głównym źródłem jest stalowa, korodująca sieć wodociągowa.

W związku z faktem, iż wszystkie ujęcia występujące na badanym obszarze oparte są na wodach podziemnych, możliwość ich zanieczyszczenia związkami pochodzenia antropogenicznego jest mniejsza niż wód powierzchniowych.

2. Zbiorniki wodne wykorzystywane do kąpieli i rekreacji.

Podstawę prawną w zakresie oceny stanu wód przeznaczonych do kąpieli stanowi rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. 2002 nr 183, poz. 1530).

W 2006 r. nadzorem sanitarnym objęto osiem zbiorników wodnych znajdujących się na terenie powiatu zawierciańskiego Jedno kąpielisko w Siamoszycach jest kąpieliskiem zorganizowanym, wpisanym do rejestru kąpielisk raportowanych do UE. Posiada ono wymaganą infrastrukturę oraz zapewnia opiekę ratowników w czasie trwania sezonu kąpielowego.

Ryc. 1. Zbiornik wodny w Dzibicach zwyczajowo wykorzystywany do kąpieli i rekreacji

(www.kroczyce.pl)

W celu oceny jakości wód w zakresie spełnienia wymagań fizykochemicznych i bakteriologicznych w okresie letnim prowadzono kontrole sanitarne zbiorników wykorzystywanych do kąpieli i rekreacji oraz pobierano próbki wody do badań. i bakteriologicznych. W 2006 roku pobrano 83 próbki wody z kąpielisk do badan fizykochemicznych i 159 próbki do badań mikrobiologicznych; kwestionowano pod względem fizykochemicznym - 7 próbek wody, a pod względem mikrobiologicznym - 5 próbek wody. O nieprawidłowych wynikach badań powiadamiano właścicieli kąpielisk. Powtórne badania wykazywały przydatność wody da kąpieli.

Wykres 3. Zestawienie liczby pobranych próbek wody do badań fizykochemicznych oraz liczby próbek w których stwierdzono przekroczenia parametrów

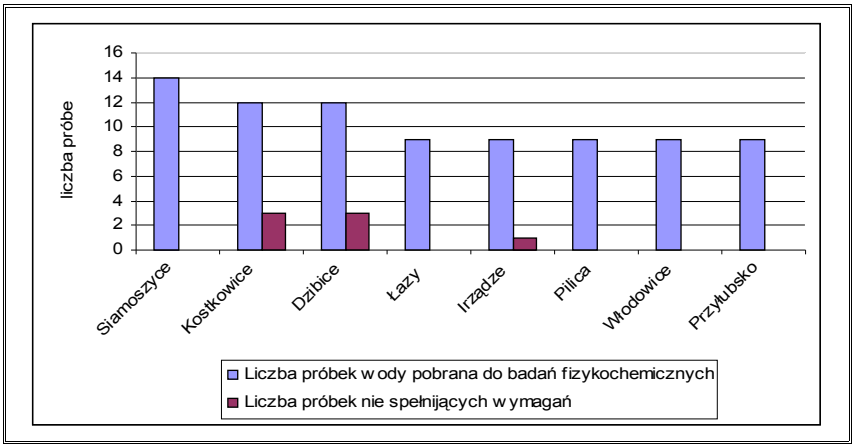

Wykres 4. Zestawienie liczby pobranych próbek wody do badań mikrobiologicznych oraz liczby próbek w których stwierdzono przekroczenia parametrów

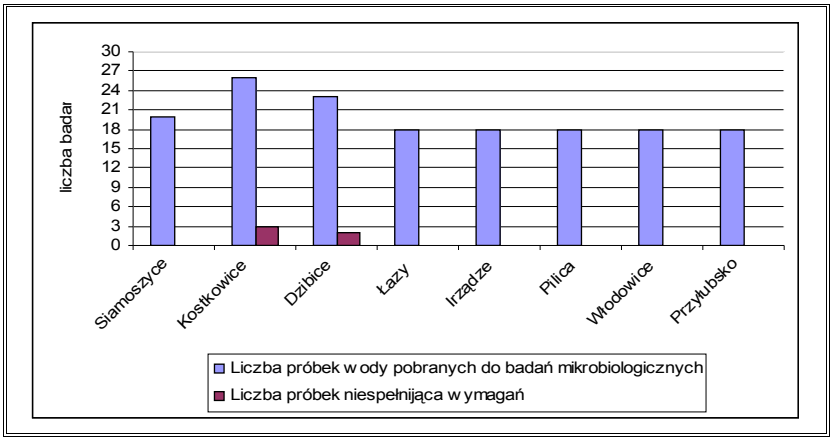

W 2006 r., w czasie trwania sezonu kąpielowego przesyłano komunikaty w sprawie stanu sanitarno – higienicznego wody w kąpieliskach i zbiornikach wód do wiadomości Starostwa Powiatowego, urzędów miast i gmin na terenie powiatu oraz do lokalnej prasy.

3. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

W 2006 r. nadzór dotyczył zróżnicowanej grupy obiektów, do której zaliczono:

- obiekty związane z ochroną zdrowia, takie jak: publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej otwartej (ambulatoryjnej) oraz inne jednostki udzielające świadczeń zdrowotnych,
- inne obiekty komunalne i użyteczności publicznej: hotelarskie, wczasowe, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, ustępy publiczne, baseny kąpielowe, obiekty kulturalno-widowiskowe i sportowe, cmentarze, dworce i stacje, tereny rekreacyjne oraz środki transportu publicznego.

Obiekty znajdujące się w ewidencji PSSE w Zawierciu, obiekty skontrolowane, a także przeprowadzone kontrole w 2006 r. przedstawiono na wykresie 5.

Wykres 5. Porównanie liczby obiektów zewidencjonowanych i skontrolowanych

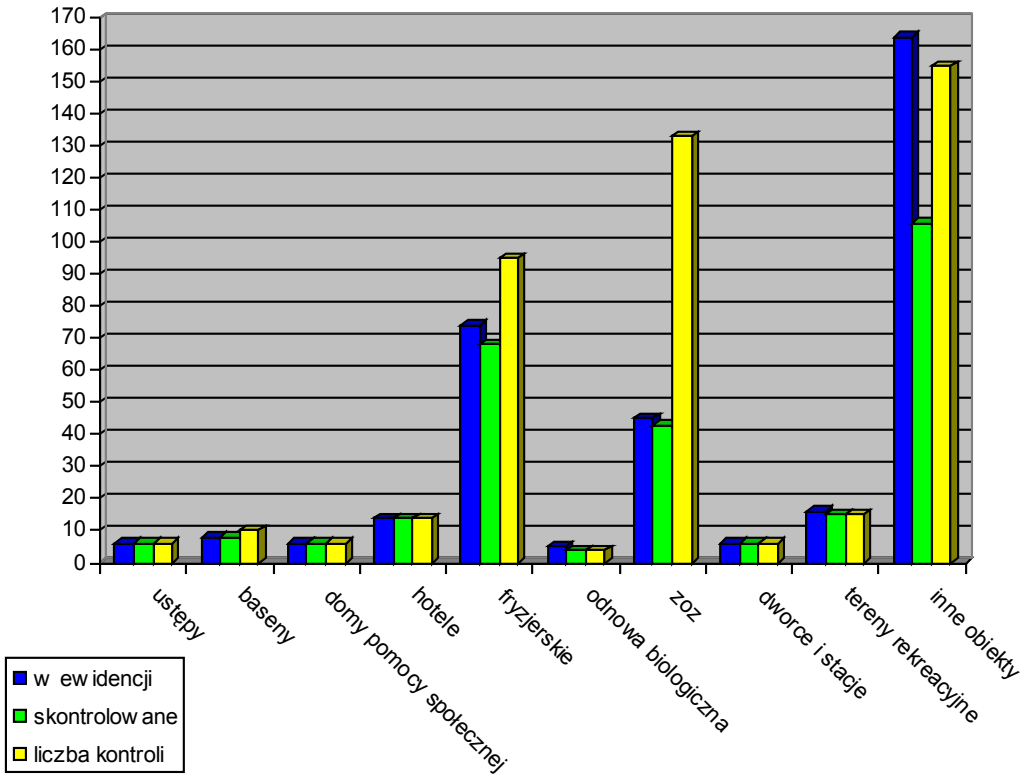

3.1. Zakłady opieki zdrowotnej otwartej (ambulatoryjnej)

W 2006 r. nadzorem sanitarnym objętych było 45 zakładów opieki zdrowotnej otwartej (ambulatoryjnej), w tym 7 publicznych i 38 niepublicznych zakładów. Jest to łączna liczba jednostek organizacyjnych, natomiast liczba placówek mieszczących się w budynkach odrębnych, usytuowanych w tych samych lub różnych miejscowościach wynosi odpowiednio dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej 17, a dla niepublicznych 46. Występujące zmiany struktury i liczby nadzorowanych obiektów związane są z trwającym procesem przekształceń i prywatyzacji zakładów lecznictwa ambulatoryjnego.

Wykres 6. Zestawienie ilości publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej ambulatoryjnych, zewidencjonowanych oraz skontrolowanych

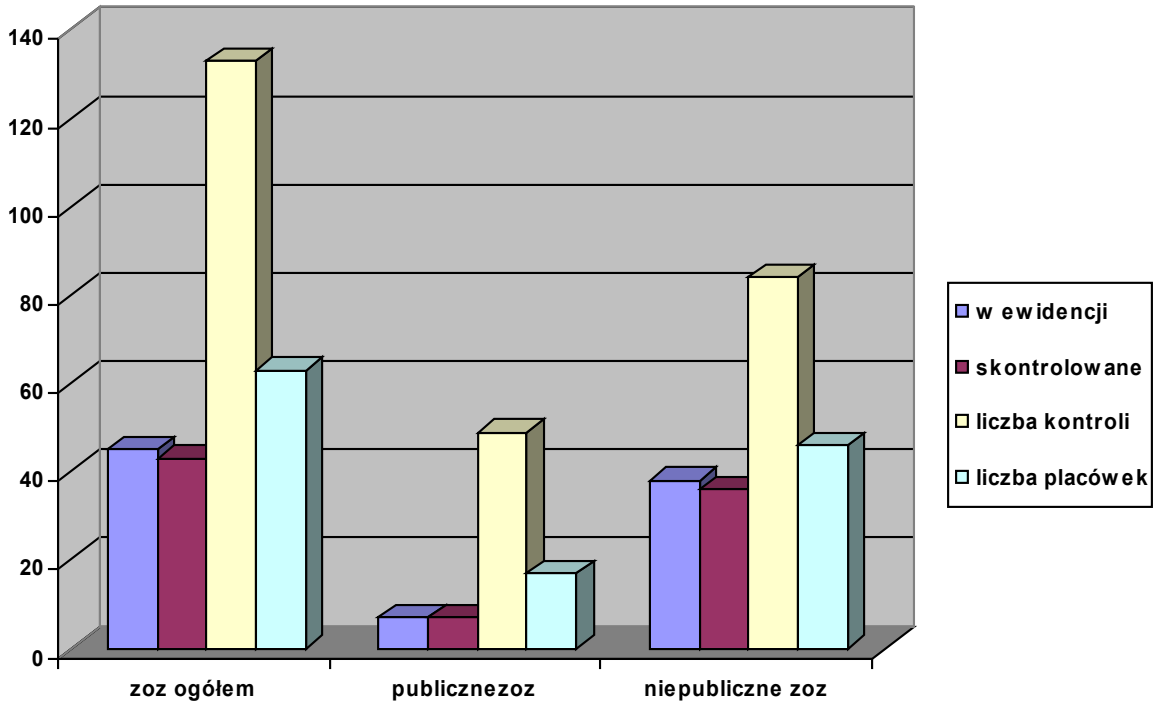

W ramach nadzoru nad zakładami opieki zdrowotnej otwartej, w 2006 r. przeprowadzono ogółem 133 kontrole sanitarne. Wszystkie skontrolowane ambulatoryjne zakłady opieki zdrowotnej były zaopatrzone w wystarczającą ilość sprzętu jednorazowego użytku, odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej, a także w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

Stan sanitarno – porządkowy zakładów opieki zdrowotnej był bez zastrzeżeń, natomiast stan sanitarno techniczny większości zakładów nie odpowiadał wymaganiom obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Znaczną poprawę stanu sanitarno – technicznego stwierdzono w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łazach przy ul. Jesionowej 1.

Ryc. 2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łazach po remoncie

(zporr-lazy.w.interia.pl)

3.2. Baseny kąpielowe.

W 2006 r. baseny objęte były stałym nadzorem sanitarnym, systematycznie pobierana była woda do badań laboratoryjnych. Zbadano 86 próbek wody z basenów pod względem bakteriologicznym i 42 próbki wody pod względem fizykochemicznym.

Głównym i powtarzającym się problemem w basenach sezonowych jest brak automatycznej dezynfekcji wody, co negatywnie wpływa na jej jakość. W omawianym okresie kwestionowano 9 próbek wody pod względem bakteriologicznym i 4 pod względem fizykochemicznym. Właściciele obiektów byli natychmiast powiadamiani o przekroczeniach i niezwłocznie podejmowali działania naprawcze, takie jak: wymiana wody w basenie, mycie i dezynfekcja niecki basenowej. Powtórne badania próbek wody wykazały, że woda spełnia wymagania higieniczne.

3.3. Domy pomocy społecznej

Na terenie powiatu zawierciańskiego funkcjonują 2 domy pomocy społecznej dziennego pobytu i 4 całodobowe. Wszystkie zostały skontrolowane, stan sanitarny domów pomocy społecznej nie budził zastrzeżeń, został oceniony pozytywnie. Domy pomocy dziennego pobytu zapewniają podopiecznym możliwość skorzystania z ciepłych posiłków oraz opieki medycznej.

3.4. Hotele i inne obiekty hotelarskie

Ryc. 3. Hotel „Ostaniec" w Podlesiach

(www.ostaniec.com.pl)

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. Nr 133, poz. 884 z późn. zm.) do grupy tej zalicza się: hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, wczasowe, schroniska i pola biwakowe. W grupie hoteli i obiektów hotelarskich, znajdują się obiekty znacznie zróżnicowane pod wieloma względami; można wśród nich wyodrębnić: skategoryzowane i nieskategoryzowane hotele, wielofunkcyjne ośrodki z całoroczną bazą noclegową w budynku hotelowym, a w okresie letnim – dodatkowymi miejscami noclegowymi w domkach kempingowych (dysponujące własnymi basenami kąpielowymi, a zimą sztucznie naśnieżanymi stokami narciarskimi), motele i gościńce, sezonowe ośrodki wypoczynkowe z bazą kempingową lub polem namiotowym.

W 2006 r. wszystkie skontrolowane obiekty pod względem sanitarno-technicznym oceniono pozytywnie, ponieważ spełniały wymagania co do wyposażenia oraz świadczyły podstawowy zakres usług związanych z pobytem klienta.

Dobry stan sanitarny stwierdzono w następujących obiektach:

- Hotel „Villa-Verde” w Zawierciu ul. Mrzygłodzka
- Hotel „Ostaniec” w Podlesiach,
- „Jura-Hotel” w Kroczycach ul. Batalionów Chłopskich,
- Ośrodek Wypoczynkowy „Orle Gniazdo” w Hucisku,
- Ośrodek Rekreacyjny „MORSKO” w Zawierciu.

Ryc. 4. Ośrodek Wypoczynkowy „Orle Gniazdo” w Hucisku

(www.orle-gniazo.com.pl)

3.5. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej to duża grupa obiektów komunalnych, charakteryzująca się największym zróżnicowaniem pod względem technicznym: stanowią obiekty bardzo małe z jednoosobową obsługą, a także obiekty średniej wielkości oraz firmowe salony fryzjersko-kosmetyczne wyposażone w sprzęt najnowszej generacji. W grupie zakładów fryzjerskich i kosmetycznych najczęściej stwierdzano uchybienia, wydano 17 decyzji administracyjnych, nałożono 4 mandaty. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 25% zakładów nie odpowiadało wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. Nr 31, poz. 273).

Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- brak pomieszczenia do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości,
- brak pomieszczenia higieniczno – sanitarnego dla osób korzystających z usług i zatrudnionych w zakładzie,
- brak powierzchni łatwozmywalnych i odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych
- przy umywalkach i zlewach w zakładzie.
- niezachowanie czystości w zakładzie,
- używanie brudnych ręczników do obsługi klientów.

W 2006 r. skontrolowano 92% obiektów; negatywnie pod względem sanitarno-technicznym oceniono 28% skontrolowanych zakładów.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że 17 zakładów nie odpowiadało wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. Nr 31, poz. 273). Odsetek zakładów ocenionych jako dobre wyniósł - 8,8% obiektów skontrolowanych. W stosunku do 2005 roku stan sanitarny zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej nie uległ zmianie.

3.6. Tereny rekreacyjne.

W 2006 roku nadzorowano również stan sanitarny obiektów takich jak: place zabaw dla dzieci, parki miejskie, ośrodki rekreacyjne zlokalizowane przy akwenach wodnych, Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu. W obiektach tych przeprowadzono 35 kontroli.

Ryc. 5. Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu

(www.zamek-ogrodzieniec.pl)

Powiat zawierciański położony jest na terenie Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej w jednym z najpiękniejszych regionów Polski, pośród ostańców skalnych, licznych zbiorników wodnych i okazów przyrody. Tutaj przebiegają liczne szlaki turystyczne prowadzące na tzw. Szlak Orlich Gniazd chętnie odwiedzany przez turystów z uwagi na możliwość zwiedzania ruin wielu potężnych zamków warowno – obronnych, np. ruin Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu czy ruin zamku w Morsku i w Smoleniu.

W sezonie letnim nadzorowano stan sanitarno – porządkowy obiektów znajdujących się na trasach wzmożonego ruchu turystycznego. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono dobry stan sanitarny Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu, który udostępniany jest dla zwiedzających w okresie od kwietnia do października.

Ryc. 6. „Okiennik Duży" w Skarżycach

(www.kroczyce.pl)

Ryc. 7. Ostańce Skalne – gmina Kroczyce

(www.jura.art.pl)

Kontrole otoczenia akwenów zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli wykazały brak dbałości w zakresie utrzymania właściwej czystości i porządku. Dbałość tę powinny wykazać samorządy lokalne.

W trakcie kontroli stwierdzono, że place zabaw i piaskownice zostały prawidłowo przygotowane do sezonu, a stan techniczny urządzeń przeznaczonych do zabawy i rekreacji nie budził zastrzeżeń.

3.7. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej.

Nadzorem sanitarnym w zakresie higieny komunalnej w roku 2006 objęte były także :

- dworce i stacje kolejowe, przystanki autobusowe,
- parkingi, stacje paliw,
- środki transportu publicznego,
- apteki,
- cmentarze i domy pogrzebowe,
- kwatery prywatne i pokoje gościnne,
- obiekty sportowe i kulturalno – widowiskowe.

Nadzorem sanitarnym objęto szczególnie parkingi zlokalizowane w miejscowościach turystyczno – wypoczynkowych oraz przy dużych stacjach paliw. Skontrolowano 16 parkingów, kontrole wykazały, że parkingi posiadają utwardzoną nawierzchnię, ustępy skanalizowane lub TOI-TOI, kontenery i pojemniki na odpady.

Skontrolowane 4 autobusy Zakładu Komunikacji Miejskiej w Zawierciu utrzymane były czysto. Skontrolowano również stan sanitarny karetek do przewozu chorych, ich stan sanitarno – porządkowy nie budził zastrzeżeń..

4. Rozpatrywanie interwencji.

W roku 2006 zostało rozpatrzonych 13 interwencji mieszkańców powiatu. Najczęściej interwencje dotyczyły uciążliwości spowodowanych przez hałas lub nieprzyjemne zapachy, złej jakości wody do picia i awarii sieci kanalizacyjnej. W ramach interwencji przeprowadzono 5 kontroli, zbadano 7 próbek wody do picia, nałożono 1 mandat za brak dezynfekcji piwnic po awarii kanalizacji w budynku mieszkalnym wielorodzinnym.

Dziesięć spraw przekazano do załatwienia innym urzędom lub instytucjom zgodnie z kompetencjami: do Państwowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Zawierciu przesyłano sprawy dotyczące niewłaściwego stanu technicznego budynków lub usytuowania obiektów budowlanych, do urzędów miast i gmin przekazywano sprawy związane z utrzymaniem czystości na terenie gmin. Rozpatrzono natomiast dwie sprawy dotyczące jakości wody do picia oraz jedną interwencję dotyczącą awarii kanalizacji.

5. Zanieczyszczenie powietrza w powiecie zawierciańskim.

Na terenie powiatu zawierciańskiego znajduje się jedna stacja pomiarowa zanieczyszczeń pyłowych w Zawierciu przy ul. Piłsudskiego 47 (Dzienny Dom Pomocy Społecznej). Do pomiarów zanieczyszczeń pyłowych w 2006 roku stosowano aparaturę konstrukcji własnej WSSE – aspiratory zasysające duże ilości powietrza (typu HVS) wyposażone w dwa filtry:

- do pobierania próbki pyłu PM 10,
- do pobierania próbki pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren powyżej 10 µm.

Łącznie pobierana jest próbka do oznaczenia stężenia pyłu zawieszonego ogółem (TSP).

Dopuszczalne wartości stężeń poszczególnych substancji występujących w powietrzu atmosferycznym oraz wartości uzyskane w latach 2005 i 2006 dla Zawiercia przedstawiono w tabeli.

Tabela 3. Dopuszczalne wartości stężeń poszczególnych substancji występujących w powietrzu atmosferycznym oraz wartości uzyskane w latach 2005 i 2006 dla Zawiercia

Lp.	Nazwa substancji	Wartości dopuszczalne średnioroczne D_a	Wartości uzyskane w 2005 r. dla Zawiercia	Wartości uzyskane w 2006 r. dla Zawiercia
1.	Benzo(a)piren [ng/m^3]	**1**	7,6	5,2
2.	Chrom [µg/m^3]	**0,4**	0,009	0,004
3.	Kadm [ng/m^3]	**10**	1,5	2,3
4.	Mangan [µg/m^3]	**1**	0,072	0,077
5.	Miedź [µg/m^3]	**0,6**	0,261	0,261
6.	Nikiel [ng/m^3]	**25**	1,9	3,1
7.	Ołów[µg/m^3]	**0,5**	0,17	0,194
8.	Pył zawieszony ogółem TSP[µg/m^3]	**75**	74	57
9.	Pył zawieszony PM 10[µg/m^3]	**40**	64	49

D_a- dopuszczalne stężenie średnioroczne,

Benzo(a)piren to jedna z kilkunastu odmian wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, jej obecność w powietrzu atmosferycznym jest wynikiem niskiej emisji oraz emisji komunikacyjnej, powstającej ze spalania paliw w silnikach pojazdów samochodowych. Jest to substancja powodująca największe ryzyko zdrowotne dla całej populacji województwa śląskiego, w tym również dla mieszkańców powiatu zawierciańskiego. Może powodować podrażnienie oczu, kaszel. Benzo (a) piren ma także działanie mutagenne i rakotwórcze. Zawartość benzo(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym w stosunku do lat poprzednich zmniejszyła się z 13,2 ng/m^3 w 2004 roku do 7,6 ng/m^3 w 2005 roku i 5,2 ng/m^3 w 2006 roku, jednak nadal pozostaje powyżej dopuszczalnego poziomu 1 ng/m^3. W województwie śląskim benzo(a)piren występował w stężeniach przekraczających dopuszczalną wartość roczną na wszystkich stacjach pomiarowych. Stężenia roczne wynosiły od 3,0 ng/m^3 w Miasteczku Śląskim do 21,9 ng/m^3 w Wodzisławiu Śląskim (wykres 7).

Pył zawieszony może być emitowany przez liczne źródła zarówno naturalne (np.: działalność wulkaniczna) jak i inne mające większe działanie na zdrowie publiczne i są to głównie procesy antropogeniczne: procesy przemysłowe, transport drogowy, procesy spalania paliw, a szczególnie tzw.: „niska emisja", czyli wtórne unoszenie się zanieczyszczeń – kurz, pył. W krajach rozwiniętych ludność więcej czasu spędza w pomieszczeniach zamkniętych. Palenie tytoniu jest istotnym źródłem pyłu zawieszonego w pomieszczeniach, co stwarza dodatkowe narażenie zdrowia ludności. Za najbardziej szkodliwe uważa się pyły, które mogą przedostać się do pęcherzyków płucnych.

W obrębie pyłu zawieszonego wydzielono dwie grupy ze względu na wielkość cząstek: pył zawieszony ogółem oraz pył zawieszony PM 10. Stężenia **pyłu zawieszonego ogółem TSP** mierzy się manualnie metodą wagową lub automatyczną bez separacji frakcji poniżej 10 µm. W roku 2006 w powietrzu atmosferycznym na terenie powiatu odnotowano zawartość pyłu zawieszonego ogółem 57 µg/m^3 przy dopuszczalnym stężeniu 75 µg/m^3. W stosunku do roku ubiegłego (74 µg/m^3) zanotowano znaczny spadek stężenia.

Pył zawieszony PM 10 jest to pył w którym średnica ziaren jest mniejsza niż 10 µm. Zawartość pyłu zawieszonego w powietrzu PM 10 w 2006 roku wynosiła 49 µg/m^3, podczas gdy w 2005 roku wynosiła 64 µg/m^3 co w porównaniu z wartością z lat poprzednich stanowi znaczny spadek, jednak nadal przekracza wartość dopuszczalną. W porównaniu do wyników uzyskanych z innych stacji pomiarowych na terenie województwa śląskiego, gdzie w 17 z nich stwierdzono przekroczenie normy (wykres 8) można stwierdzić, iż wyniki uzyskane dla Zawiercia charakteryzują się stosunkowo niedużym przekroczeniem.

Wartości dopuszczalne PM10 uważa się za dotrzymane, jeżeli stężenie średnie w roku kalendarzowym nie przekroczy wartości dopuszczalnej rocznej, a częstość przekroczeń wartości dopuszczalnej stężenia 24-godzinnego w okresie rocznym nie jest większa niż 35 razy. W Zawierciu w 2006r. średnie stężenie roczne wynosiło 49 µg/m^3 a częstość przekraczania wartości dopuszczalnej 24-godzinnej wynosiła 124 dni (34% czasu w roku).

Ochrona stanu sanitarnego atmosfery jest procesem długotrwałym i wymaga zainicjowania działań proekologicznych. Priorytetowym zadaniem jest ograniczenie niskiej emisji oraz emisji komunikacyjnej, powstającej ze spalania paliw w silnikach pojazdów samochodowych. Na obniżenie emisji ze źródeł komunalnych może mieć wpływ wymiana urządzeń grzewczych o starej konstrukcji i niskiej sprawności na energooszczędne i niskoemisyjne.

Wykres 7. Średnie stężenie benzo(a)pirenu w 2006 roku

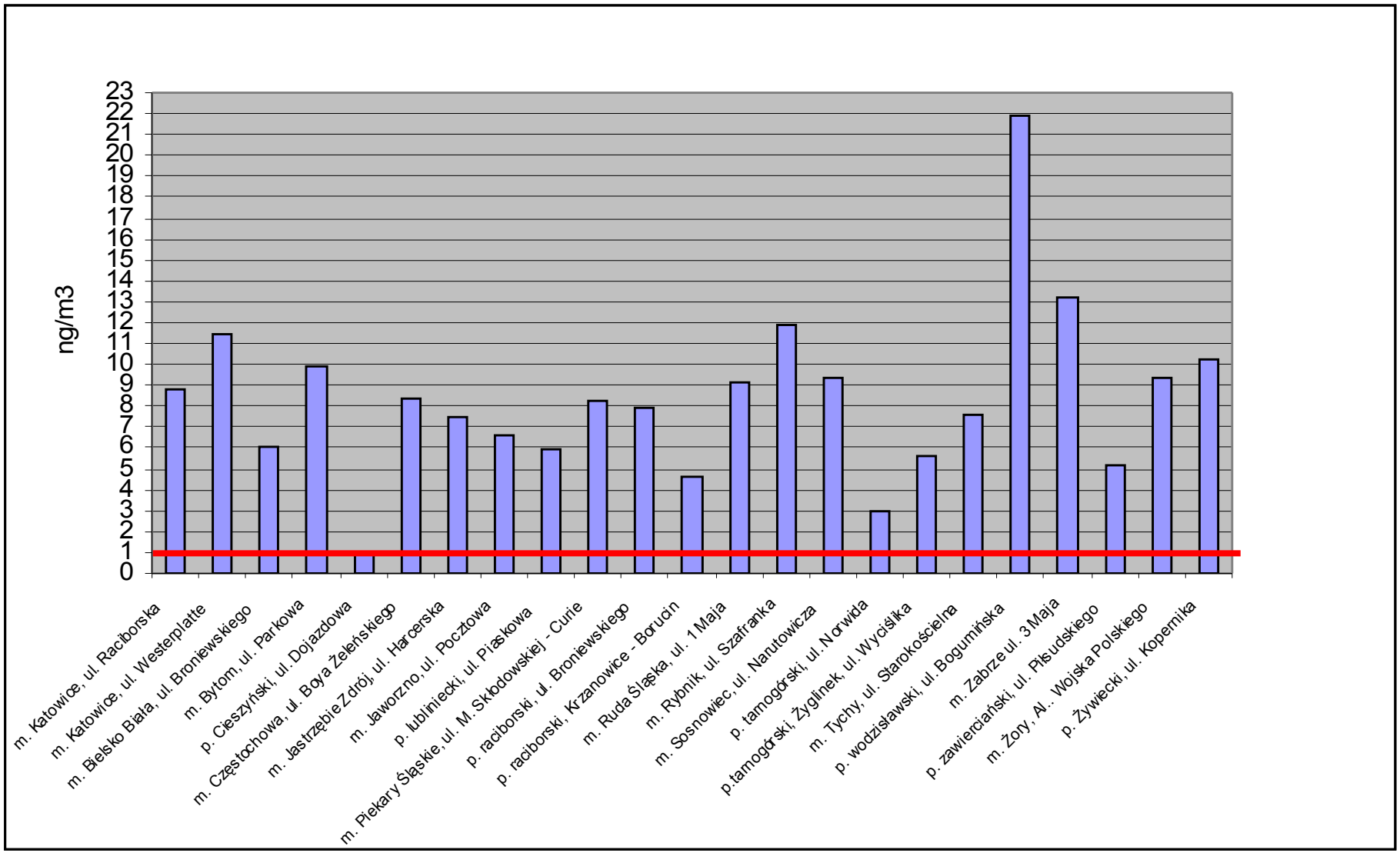

Da = 1 ng/m^3

Wykres 8. Średnie stężenie pyłu zawieszonego PM 10 w 2006 roku

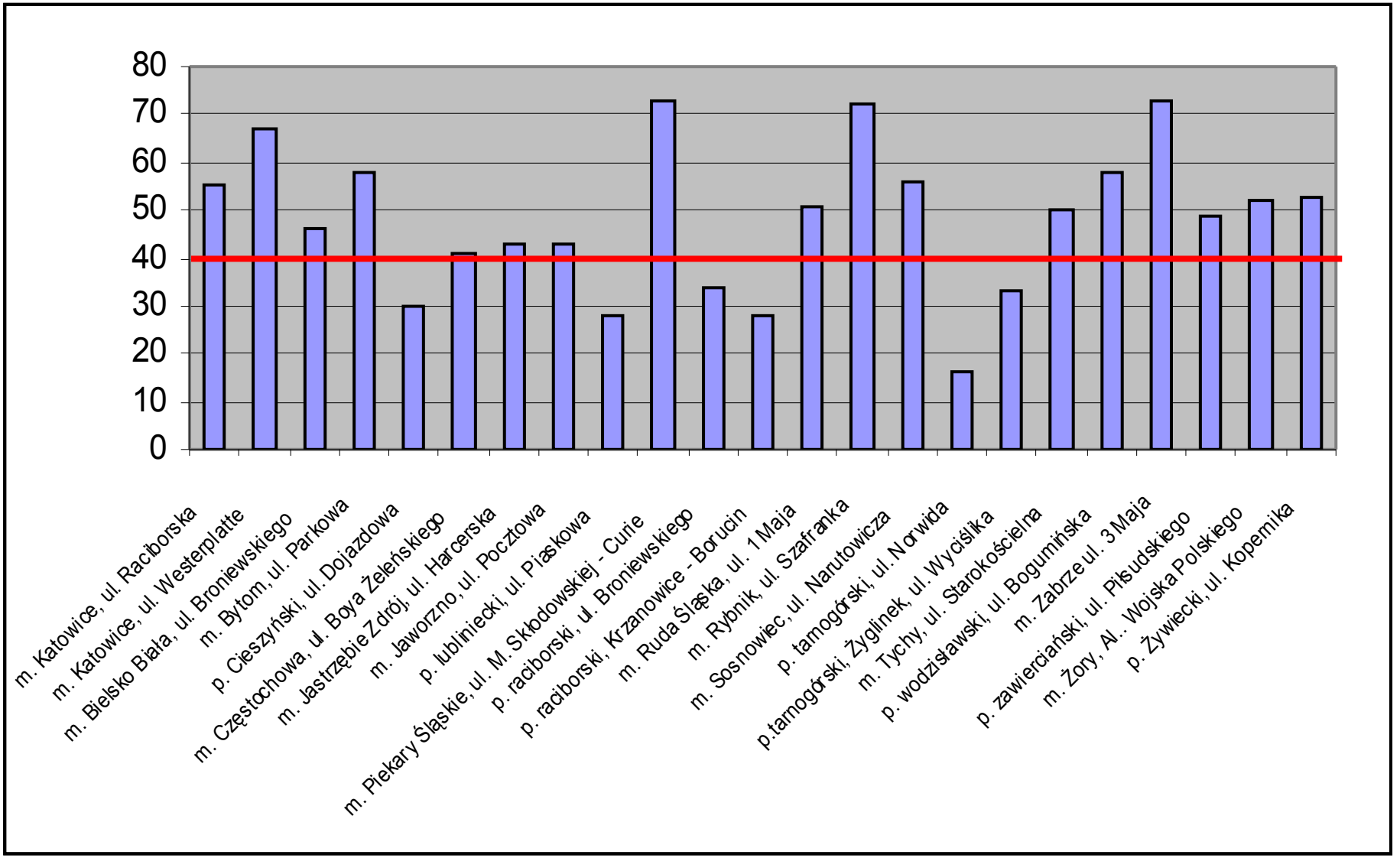

Da = 40 µg/m^3

Realizacja powyższych działań nie jest możliwa bez środków finansowych oraz wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu, a także działań edukacyjnych na rzecz racjonalnej gospodarki powietrzem.

6 . Podsumowanie.

W 2006 r. na terenie powiatu zawierciańskiego, podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla osób korzystających z urządzeń oraz obiektów użyteczności publicznej.

Do obiektów, których stan sanitarny nie budził zastrzeżeń zaliczono apteki, obiekty hotelarskie, kwatery i pokoje gościnne, obiekty sportowe i domy kultury.

Szczególnym nadzorem sanitarnym objęte były obiekty takie jak: baseny kąpielowe całoroczne i sezonowe, obiekty wczasowo – turystyczne, kąpieliska zorganizowane i zwyczajowo – wykorzystywane do kąpieli, parkingi znajdujące się przy trasach i szlakach turystycznych, ustępy publiczne, place zabaw dla dzieci i parki zlokalizowane w miejscowościach turystyczno – wypoczynkowych.

W 2006 r. w powiecie zawierciańskim 97,5% mieszkańców zaopatrywanych było w wodę o prawidłowych parametrach fizykochemicznych i mikrobiologicznych co w stosunku do roku ubiegłego (97%) stanowi wzrost o 0,5 %. W związku z faktem, iż wszystkie ujęcia występujące na badanym obszarze oparte są na wodach podziemnych, możliwość ich zanieczyszczenia związkami pochodzenia antropogenicznego jest mniejsza niż wód powierzchniowych.

Systematycznie badano próbki wody z basenów całorocznych, sezonowych, kąpieliska zorganizowanego i zbiorników zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli. W przypadkach stwierdzenia niewłaściwej jakości wody niezwłocznie powiadamiano właścicieli tych obiektów, żeby podejmowali natychmiast działania naprawcze.

Otoczenie akwenów zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli wymaga ze strony samorządów większej dbałości o utrzymanie odpowiedniej czystości i porządku.

W 2006 r. uchybienia sanitarne najczęściej stwierdzano, podobnie jak w ubiegłych latach, w zakładach świadczących usługi fryzjerskie i kosmetyczne. Stwierdzano uchybienia natury sanitarno – porządkowej jak i nie dostosowanie zakładów w ustawowym terminie (28.05.2006 r.) do przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.02.2004 roku

w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej.

Ochrona stanu sanitarnego atmosfery wymaga zainicjowania działań proekologicznych. Priorytetowym zadaniem jest ograniczenie niskiej emisji ze źródeł komunalnych oraz emisji komunikacyjnej, powstającej ze spalania paliw w silnikach pojazdów samochodowych. Bezwzględnie nie należy w nieprzystosowanych piecach spalać śmieci zwłaszcza zawierających odpady z tworzyw sztucznych, gdyż podczas niskotemperaturowego spalania śmieci, przy niepełnym dostępie powietrza powstają bardzo toksyczne związki chemiczne (np. dioksyny) silnie rakotwórcze i uszkadzające system immunologiczny człowieka.

Higiena dzieci

W ramach nadzoru nad obiektami oświatowo – wychowawczymi w 2006 r. w 106 obiektach przeprowadzono 200 kontroli. Nałożono 1 mandat.

Podczas kontroli uwzględniano następujące zagadnienia środowiska dziecięco-młodzieżowego:

1) warunki sanitarne obiektów w których funkcjonują szkoły, a w szczególności:
   - stan techniczny i sanitarny podstawowych urządzeń sanitarnych,
   - warunki do utrzymania w czystości uczniów,
   - warunki do przechowywania w szkołach niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych,
   - bezpieczne użytkowanie bloków sportowych i terenowych urządzeń sportowych,
   - zapewnienie odpowiednich wymagań fizjologicznych, ergonomicznych i higienicznych na stanowiskach pracy uczniów w salach lekcyjnych oraz przy monitorach ekranowych; skontrolowano 81 pracowni komputerowych w 69 szkołach, oceniono dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 8 placówkach u 692 uczniów – stwierdzono 38 uczniów korzystających z niedostosowanych mebli szkolnych.

2) Warunki organizacji procesów nauczania i wychowania.
   - w 2006 r. dokonano oceny rozkładu zajęć w 43 oddziałach szkół, stwierdzono nieprawidłowości w 2 oddziałach, dotyczyły one zdwojenia liczby godzin z tego samego przedmiotu w poniedziałek lub piątek.

3) Profilaktyczną działalność szkolnej służby zdrowia i kadry pedagogicznej w zakresie upowszechniania zasad racjonalnego żywienia oraz podejmowanie działań mających na celu zwiększenie liczby uczniów spożywających ciepłe posiłki.
   - w 2006 roku 26,4 % uczniów spożywało ciepłe posiłki;1243 uczniów spożywało ciepłe posiłki I daniowe, 3097 uczniów spożywało posiłki II daniowe, a dla 341 uczniów przygotowywano w szkołach śniadania, w tym 1950 uczniów miało posiłki dofinansowane.

Higiena dzieci

W 2006 roku oddano do użytkowania nowowybudowany budynek dla Gimnazjum w Irządzach.

W 2006 roku do PPIS w Zawierciu zgłoszono 30 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży. W 24 placówkach zorganizowany był wypoczynek letni dla 2892 uczestników zorganizowany był wypoczynek letni, natomiast w 6 placówkach wypoczynek zimowy dla 269 uczestników.

Przeprowadzono 30 kontroli placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wszystkie placówki zakwalifikowano do wypoczynku: wśród pozytywnie zaopiniowanych były opinie pozytywne pod warunkiem, że w chwili uruchomienia wypoczynku spełnią wymogi przedstawione w opiniach sanitarnych załączonych do kart kwalifikacyjnych.

Kontrole czynnych placówek wypoczynkowych nie wykazały nieprawidłowości..

1. Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Struktura zatrudnienia

W 2006 r. nadzorem pionu higieny pracy objęto 395 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 15123 pracowników, w ewidencji najliczniejszą grupę stanowiły zakłady małe do 100 zatrudnionych – 368 zakładów co stanowi 93 % ogółu wszystkich zakładów.

Rys. 1. Struktura zatrudnienia w nadzorowanych zakładach pracy

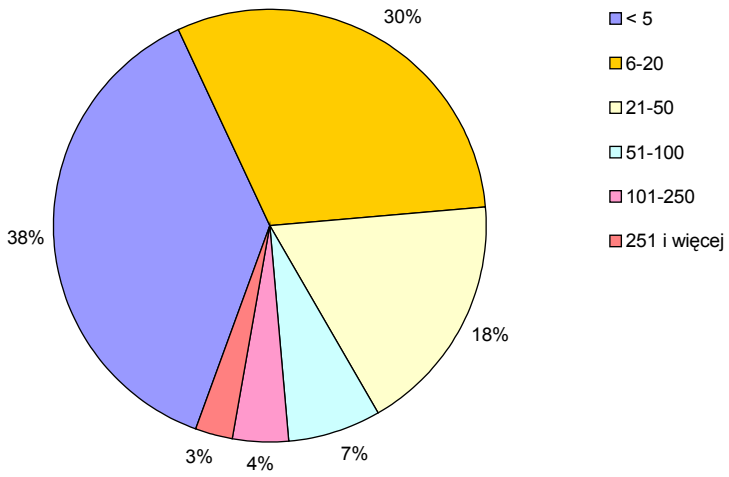

Narażenie na czynniki szkodliwe

W wyniku kontroli, w 2006 r. w 8 zakładach pracy stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych stężeń - NDS i najwyższych dopuszczalnych natężeń - NDN. W ponadnormatywnych stężeniach i natężeniach czynników szkodliwych pracowały 677 osoby, z których część zatrudniona była w narażeniu na więcej niż jeden czynnik szkodliwy.

Rys. 2. Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia

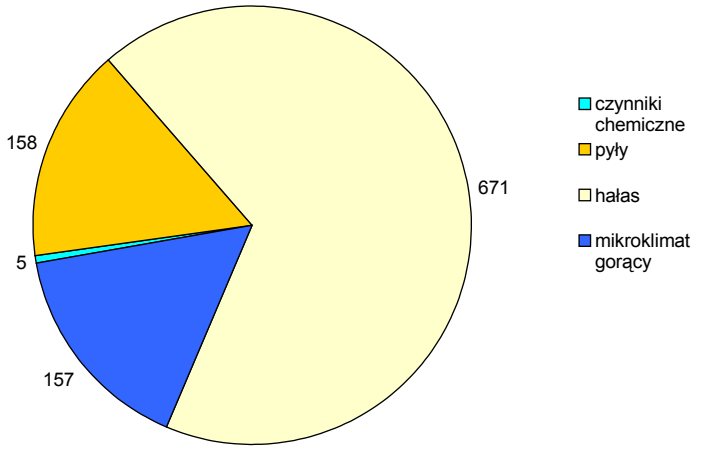

Kontrole w ramach nadzoru

Wykonano 168 kontroli w 100 zakładów pracy zatrudniających łącznie 8342 pracowników.

Rys. 3. Liczba kontroli przeprowadzonych w ramach nadzoru

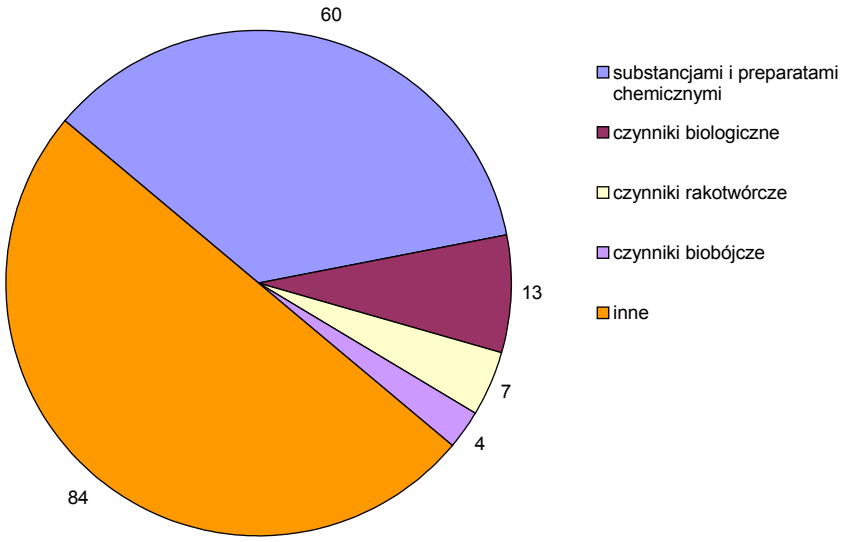

Higiena pracy

W 2006 r. podczas kontroli w zakładach pracy stwierdzono następujące uchybienia:

1) brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych w 36 zakładach;
2) nieodpowiedni stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń w 28 zakładach pracy;
3) nieaktualne badania lekarskie pracowników w 3 zakładach pracy;
4) nie dokonano oceny ryzyka zawodowego w 1 zakładzie pracy;
5) brak rejestru czynników szkodliwych w 7 zakładach pracy,
6) nieprzestrzeganie przepisów prawnych dotyczących:
    a) substancji i preparatów chemicznych w 21 zakładach,
    b) czynników biologicznych w 5 zakładach,
    c) czynników rakotwórczych lub mutagennych w 3 zakładach.

W związku ze sprawowanym nadzorem bieżącym nad zakładami pracy wydano ogółem 68 decyzje administracyjne, w których zobowiązano strony do wykonania 217 zarządzeń. W celu poprawy warunków pracy wydano ogółem 17 decyzji administracyjnych. W wyniku realizacji decyzji w 2006 r. poprawiono warunki pracy dla 826 pracowników.

Poprawę warunków pracy uzyskano poprzez wykonanie przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych takich jak:

1) zainstalowanie wentylacji w pomieszczeniach pracy i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych
2) modernizację i remonty maszyn i urządzeń;
3) wyposażenie w natrysk ratunkowy stanowisk pracy, na których stosowane były środki żrące.

W celu doraźnego zabezpieczenia pracownicy w zakładach zostali wyposażeni w odzież roboczą i ochronną oraz indywidualny sprzęt ochrony osobistej (maski przeciwpyłowe, ochronniki słuchu).

Poprawę warunków higieny pracy uzyskano także w wyniku:

1) egzekwowania częstotliwości badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy,
2) opracowania ryzyka zawodowego dla stanowisk pracy i zapoznania pracowników z zagrożeniami,
3) właściwego urządzenia i wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników,

4) utrzymania odpowiedniego stanu sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych i zaplecza higieniczno-sanitarnego.

W 2006 roku zwracano szczególną uwagę na narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochronę zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki, w związku z ukazaniem się rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 81, poz.716).

Skontrolowano 7 obiektów, przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły nieprawidłowości związanych z prowadzeniem rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych, brakiem oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego wszystkie zagrożenia występujące w środowisku pracy tj. występowanie czynników biologicznych.

W roku sprawozdawczym weryfikowano również narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze oraz mutagenne w środowisku pracy w związku z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280 poz. 2771).

Ustalono, że 107 pracowników, w tym 59 kobiet zatrudnionych w 8 zakładach pracy narażonych było na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy. Skontrolowano 5 zakładów pracy, w których stwierdzono uchybienia dotyczące braku rejestru prac oraz rejestru pracowników zawodowo narażonych na czynniki rakotwórcze, nie przekazywania przez pracodawców corocznej informacji do PWIS. Wydano 2 decyzje administracyjne celem poprawy istniejącego stanu. Decyzje te zostały wykonane.

Higiena pracy

Pracownicy naszego powiatu mają kontakt z następującymi czynnikami i procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym:

1) z substancjami i preparatami chemicznymi: azbest, tlenek arsenu (III), związki chromu VI wartościowego, hydrazyna,
2) z czynnikami fizycznymi: promieniowanie jonizujące,
3) z procesami technologicznymi, w których dochodzi do uwalniania substancji, preparatów lub czynników rakotwórczych oraz mutagennych: praca z narażeniem na pył drewna twardego (dąb, buk).

W zakładach, w których w środowisku pracy występują czynniki rakotwórcze, pracownicy są informowani o występujących zagrożeniach i ryzyku zawodowym podczas szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

W 2006 roku stwierdzono 1 przypadek choroby zawodowej (nowotwór złośliwy) u byłego pracownika , narażonego na czynnik rakotwórczy - pył azbestu.

Kontynuowano nadzór nad podmiotami stosującymi substancje i preparaty niebezpieczne, przeprowadzono ogółem 61 kontroli:

- 45 kontroli w zakresie stosowania substancji i preparatów chemicznych ,
- 16 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i preparatów chemicznych .

Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości, najczęściej stwierdzano brak posiadania kart charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w prowadzonej działalności, a także nie prowadzenie spisu wprowadzanych do obrotu substancji i preparatów niebezpiecznych,

W celu wyeliminowania nieprawidłowości zostało wydanych 17 decyzji administracyjnych.

W 2006 roku prowadzone były również kontrole sanitarne w związku z realizacją następujących tematów o zasięgu ogólnokrajowym: „Bezpieczne malowanie Lato 2006”, „Ocena realizacji wymogów przez podmioty wprowadzające do obroty produkty biobójcze stosowane do konserwacji konstrukcji murowanych”.

W ramach akcji „Bezpieczne malowanie Lato 2006” skontrolowano 3 obiekty zajmujące się wprowadzanie do obrotu farb, lakierów, rozcieńczalników i rozpuszczalników. W 2 obiektach stwierdzono uchybienia dotyczące m.in. prowadzenia spisu wprowadzanych do obrotu substancji i preparatów niebezpiecznych. Wydano 2 decyzje administracyjne. W zakresie realizacji tematu „Ocena realizacji wymogów przez podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze stosowane do konserwacji konstrukcji murowanych” przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, w trakcie których stwierdzono właściwe oznakowanie wprowadzanych do obrotu produktów biobójczych.

2. Choroby zawodowe, ocena narażenia zawodowego.

W 2006 roku w powiecie zawierciańskim stwierdzono 24 przypadki chorób zawodowych.

Rys. 1. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie zawierciańskim

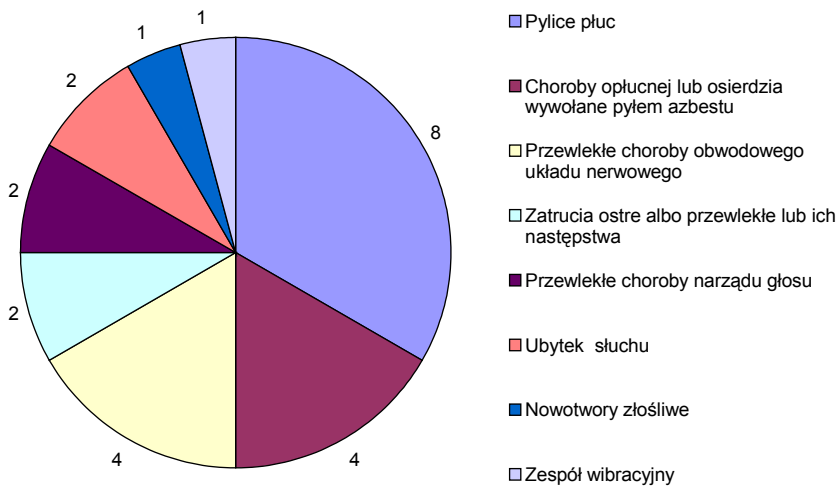

Ponad połowę przypadków chorób zawodowych powstało po 15 letnim i dłuższym okresie pracy w narażeniu na czynnik, który był przyczyną zachorowania. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wieku 50-59 lat, 60 lat i więcej co stanowi odpowiednio 58,3% , 37,5% ogółu przypadków.

Rys. 2. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2001 - 2006

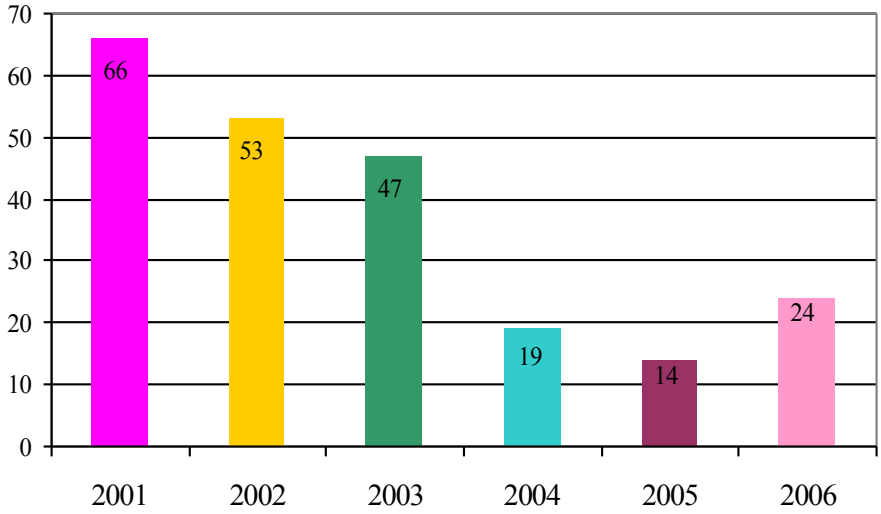

W porównaniu z rokiem 2005 liczba stwierdzonych chorób zawodowych wzrosła o 10 przypadków (42 %). Wzrost zachorowań dotyczył jednostek chorobowych: choroby opłucnej lub osierdzia wywołanej pyłem azbestu (o 4 przypadki), przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego (o 4 przypadki), zatrucia ostrego albo przewlekłego lub ich następstwa (o 2 przypadki).

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu w 2006 roku wpłynęło 40 podejrzeń o chorobę zawodową. W celu zebrania pełnego materiału dowodowego dotyczącego przebiegu zatrudnienia i narażenia zawodowego pracownika lub byłego pracownika sporządzono 36 karty oceny narażenia zawodowego, przeprowadzono 36 wizytacji w zakładach pracy w ramach prowadzonych postępowań wyjaśniających, sporządzono 39 protokołów przesłuchania strony. Poza decyzjami o stwierdzeniu choroby zawodowej w 2006 r. wydano 11 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej .

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie zawierciańskim w latach 2003-2006 wg jednostek chorobowych

Jednostka chorobowa	2003r. Liczba przypadków	2004r. Liczba przypadków	2005r. Liczba przypadków	2006r Liczba przypadków
1. Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa				2
2. Gorączka metaliczna				
3. Pylice płuc	15	3	9	8
4. Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	1	2		4
5. Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli				
6. Astma oskrzelowa	1			
7. Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		1		
8. Ostre uogólnione reakcje alergiczne				
9. Byssinoza				
10. Beryloza				
11. Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych				
12. Alergiczny nieżyt nosa				
13. Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym				
14. Przedziurawienie przegrody nosa				
15. Przewlekłe choroby narządu głosu	11	2	3	2
16. Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego				
17. Nowotwory złośliwe	1			1
18. Choroby skóry		3		
19. Przewlekłe choroby układu ruchu	1	2		
20. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	7	3		4
21. Ubytek słuchu	8	3	2	2
22. Zespół wibracyjny	2			1
23. Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego				
24. Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia				
25. Choroby układu wzrokowego				
26. Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa				
Razem:	**47**	**19**	**14**	**24**

Oświata zdrowotna

W 2006 r. w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia kierunki działań wynikały z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, sytuacji epidemiologicznej oraz założeń Narodowego Programu Zdrowia. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, organizowali, koordynowali i uczestniczyli w realizacji następujących przedsięwzięć:

1. „Profilaktyka WZW typu A w zakładach produkujących i wprowadzających żywność do obrotu"

Adresatami programu byli pracownicy wybranych zakładów produkujących i wprowadzających żywność do obrotu. Celem programu było zwiększenie poziomu ochrony zdrowia konsumentów poprzez bezpieczną produkcję i dystrybucję żywności oraz upowszechnienie wiedzy nt. zapobiegania chorobom zakaźnym poprzez szczepienia ochronne.

W drugiej edycji program realizowany był w 7 zakładach produkujących i wprowadzających żywność do obrotu. O realizacji programu poinformowano zakłady opieki zdrowotnej oraz Cech Rzemieślników, a także Małych i Średnich Przedsiębiorców z Zawiercia. Program realizowany był przy współudziale pracowników pionu HŻŻ i PU.

Pracownicy PSSE w Zawierciu przeprowadzili szkolenie; w wyniku prowadzonych działań edukacyjnych w 2006 roku zostało zaszczepionych przeciwko wzw typu A - 15 pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących i wprowadzających żywność do obrotu.

2. Pierwotna Profilaktyka Wad Cewy Nerwowej"

Program adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, kobiet w wieku rozrodczym, lekarzy pierwszego kontaktu, ginekologów i położników oraz nauczycieli.

Celem programu jest przekazanie wiedzy na temat zapobiegania wadom wrodzonym cewy nerwowej u noworodków i propagowanie przyjmowania kwasu foliowego przez kobiety, a także kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych (wzbogacenie diety w produkty z dużą zawartością folianów).

W roku szkolnym 2005/06 program realizowano w 11 zespołach szkół ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto1357 uczniów oraz 343 kobiety w poradniach dla kobiet.

Podczas realizacji programu odbyły się pokazy racjonalnego żywienia, wystawy produktów zawierających kwas foliowy, pogadanki, szkolenia, projekcje filmów. Rozdawano materiały edukacyjne.

3. „Radosny Uśmiech – Radosna Przyszłość"

Program edukacyjny dot. higieny jamy ustnej „Radosny Uśmiech – Radosna Przyszłość" opracowany dla uczniów klas II szkół podstawowych. Celem programu jest dostarczenie dzieciom wiedzy na temat zdrowia jamy ustnej i wyrobienie właściwych nawyków higienicznych wśród dzieci. Program realizowany był w 51 szkołach podstawowych, edukacją objęto 1250 uczniów.

Szkoły biorące udział w programie otrzymały specjalnie przygotowane pakiety edukacyjno – dydaktyczne dla nauczycieli i dla uczniów zestawy higieniczne.

Uczniowie klas II szkół podstawowych z powiatu zawierciańskiego uczestniczyli w ogólnopolskim konkursie plastycznym pt.,, Zęby myj, radośnie żyj".

4. Profilaktyka raka piersi - program „Różowa Wstążeczka"

Cel programu - poznawanie metod wczesnego wykrywania raka piersi, uczenie technik samokontroli piersi oraz zwrócenie uwagi na potrzebę systematycznego zgłaszania się kobiet/dziewcząt na badania kontrolne. Program kierowano do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i ich rodzin. Odbiorcami programu w roku 2006 było 1565 uczniów oraz 41 pracowników szkół. Program realizowano w 12 szkołach ponadgimnazjalnych.

5. „Wolność Oddechu – Zapobiegaj Astmie”

Cel programu - dostarczenie wiedzy na temat astmy i uczenie umiejętności obserwacji objawów chorobowych u dzieci w tej grupie rozwojowej.

Adresaci programu: uczniowie klas I – III, rodzice uczniów klas I – III, pedagodzy i pielęgniarki środowiska szkolnego w szkołach podstawowych. Realizatorzy: koordynatorzy szkolni, pielęgniarki środowiska szkolnego. W roku szkolnym 2006/07 program realizowany jest w 7 szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2005/06 program realizowano w 2 szkołach podstawowych: Miejskiej Szkole Podstawowej Nr 9 w Zawierciu i Szkole Podstawowej Nr 3 w Łazach.

Edukacją objęto 346 uczniów, 300 rodziców oraz 66 nauczycieli. Szkołom przekazano założenia programowe, pakiety z materiałami wydawniczymi i pomoce dydaktyczne. .

6. „Zapobieganie HIV/ AIDS”

W ramach działań profilaktycznych ukierunkowanych na ograniczenie rozprzestrzeniania się HIV/AIDS, Państwowa Inspekcja Sanitarna była koordynatorem Ogólnopolskiej Multimedialnej Kampanii Społecznej pod hasłem „Miłość, Wierność, Zaufanie – Rodzina razem przeciw AIDS”. Podejmowane były różnorodne działania, a 1 grudnia, w Światowy Dzień AIDS w Miejskim Ośrodku Kultury w Zawierciu odbyła się impreza profilaktyczno-zdrowotna, w której uczestniczyli uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z miasta Zawiercia. Uczniowie z Zespołu Szkół w Niegowonicach pod kierunkiem pani Dagmary Franczak przedstawili inscenizacją słowno-muzyczną..

W ramach prowadzonej kampanii przeciwko HIV/AIDS Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zawiercie ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pedagodzy: Joanna Dziechciarz i Dagmara Franczak zorganizowali konkurs plastyczny na pracę multimedialną pt. „Miłość, Wierność, Zaufanie. Rodzina razem przeciw AIDS” dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

W Gimnazjum w Ogrodzieńcu oraz w Zespole Szkół w Pilicy odbyły się imprezy profilaktyczno-zdrowotne. W imprezie w Gimnazjum w Ogrodzieńcu uczestniczył lekarz ginekolog Bogusław Kuśnierski.

Ponadto w powiecie zawierciańskim w zakładach nauczania i wychowania, opieki zdrowotnej, w świetlicach środowiskowych organizowane były warsztaty terapii zajęciowej, prowadzono działalność informacyjną i edukacyjną z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych z Krajowego Centrum ds. AIDS. Do gazet lokalnych wysłano artykuły prasowe informujące o prowadzonej kampanii przeciwko HIV/AIDS.

Działaniami objęto 8350 osób.

7. Obchody Światowego Dnia Zdrowia

W 2006 r. Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem „Pracując dla zdrowia". W obchody włączyły się placówki oświatowo-wychowawcze, zakłady opieki zdrowotnej, władze lokalne. Podejmowano działania prozdrowotne takie jak: inscenizacje artystyczne, apele, konkursy plastyczne. Tematyka dotyczyła racjonalnego żywienia, aktywności, fizycznej, współczesnych chorób cywilizacyjnych, higieny osobistej. Odbył się przemarsz uczniów z transparentami prozdrowotnymi oraz pokazy udzielania pierwszej pomocy. Działaniami objęto 3900 osób.

8. Profilaktyka zakażeń pokarmowych i zatruć grzybami. Wakacje bezpiecznie i zdrowo.

Akcja realizowana była przed rozpoczęciem wakacji oraz w miesiącach letnich w placówkach oświatowo-wychowawczych. Głównym celem było prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu zmniejszenie liczby zakażeń pokarmowych i zatruć grzybami, chorób zakaźnych przenoszonych przez kleszcze oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Pracownicy Stacji przeprowadzili szkolenia dla pielęgniarek środowiska szkolnego oraz dla pracowników dyżurującego przedszkola w czasie wakacji. Przekazano również informacje oraz materiały edukacyjne związane z ww. tematyką kierownikom obozów i koloni wypoczynkowych.

Zorganizowano 3 imprezy plenerowe wśród uczestników świetlic środowiskowych. W działania włączyły się władze lokalne, policja. Informacje i komunikaty zamieszczano w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej PSSE w Zawierciu..

9. Kampanie antytytoniowe

Działania antytytoniowe realizowano w ciągu całego 2006 r.. 31 maja, Światowy Dzień bez Tytoniu, obchodzony był pod hasłem „Każdy papieros niszczy Twoje zdrowie" natomiast 16 listopada jako „Światowy Dzień Rzucania Palenia". Celem prowadzonych akcji była edukacja społeczeństwa. Partnerami w podejmowanych działaniach byli: Fundacja „Promocja Zdrowia", Centrum Onkologii – Instytut M. Curie-Skłodowskiej w Warszawie, Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Zawierciu, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zawiercie ds. .rozwiązywania problemów alkoholowych, Szkoła Policealna Województwa Śląskiego w Zawierciu, zakłady opieki zdrowotnej nauczania i wychowan**ia,** domy kultury.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu w czasie przeprowadzanych kontroli w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy, zakładach gastronomicznych dokonują oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w oparciu o art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Na 127 skontrolowanych zakładów w powiecie zawierciańskim w 14 nie jest przestrzegany zakaz palenia tytoniu z powodu tolerancyjności pracodawców.

Zasięgiem kampanii antytytoniowych objęto ok. 8000 osób.

10. Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Główny Inspektor Sanitarny ogłosił dzień 23 października 2006 r. „Dniem Otwartym Państwowej Inspekcji Sanitarnej". Celem Dnia Otwartego było przybliżenie władzom lokalny m, instytucjom oraz mieszkańcom zakresu działania i specyfiki pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W Starostwie Powiatowym w Zawierciu odbyła się inauguracja obchodów: Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu oraz pracownicy merytoryczni poszczególnych komórek organizacyjnych zaprezentowali specyfikę swojej działalności..

W budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu udzielano informacji o działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej wszystkim zainteresowanym, prezentowano własne ekspozycje, opracowania, rozdawano ulotki. W Oddziale Laboratoryjnym odbywały się pokazy badań wody. W ramach współpracy z Zakładem Lecznictwa Ambulatoryjnego Zawierciu, w Poradni Ginekologiczno-Położniczej lekarz ginekolog wykonywał bezpłatne badania USG piersi, a pracownicy Stacji prowadzili edukację z zakresu samobadania piersi. W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Ultrasonografia" w Zawierciu wykonywano szczepienia ochronne szczepionkami w promocyjnej cenie, cenie hurtowego zakupu. Szczepionek.W obchodach Dnia Otwartego Państwowej Inspekcji Sanitarnej uczestniczyło 240 osób.

WNIOSKI

1. W prowadzonych akcjach prozdrowotnych chętnie uczestniczyli adresaci tych akcji, co świadczyło o ich zainteresowaniu sprawami zdrowia.
2. Realizacja programów oświatowo-zdrowotnych oraz akcji prozdrowotnych odbywała się przy współudziale zakładów opieki zdrowotnej i szkół. Duże zaangażowanie wykazali ZLA w Zawierciu, SP ZOZ w Ogrodzieńcu oraz Szkoła Policealna Województwa Śląskiego w Zawierciu.
3. Ważną rolę w edukacji dzieci i młodzieży pełnią konkursy zdrowotne. Powtarzającym się problemem przy organizowaniu konkursów jest brak środków finansowych na nagrody dla uczestników .

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

W celu zapewnienia ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganiu powstawaniu chorób prowadzony był nadzór nad inwestycjami, pod względem spełnienia wymogów higienicznych i zdrowotnych, począwszy od fazy lokalizacji i projektowania aż do momentu przekazania do użytkowania. Sprawowany nadzór dotyczył w szczególności uzgodnień pod względem sanitarno-higienicznym:

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;
- warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody;
- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu na wniosek organów wydających decyzje;
- wydawaniu opinii w sprawie obowiązku sporządzania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- dokumentacji projektowej dotyczącej budowy lub rozbiórki obiektu budowlanego, a także adaptacji realizowanych w ramach zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części.

W 2006 roku, w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego rozpatrzono łącznie 101 spraw, rodzaj prowadzonej działalności przedstawiono w tabeli.

Rodzaj działalności		Liczba opinii	
		Ogółem	w tym pozytywne
Ogółem: rodzaje wydanych decyzji, postanowień, opinii przez Państwową Inspekcję Sanitarną	opinie wydane razem	101	63
	dot. uwarunkowań środowiskowych	30	30
	dotyczące dokumentacji projektowej, koncepcji	11	11
	Odbiory obiektów	19	19
	dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	3	3
	dotyczące konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	38	-

Kontrole i wizje lokalne	ogółem	22	-
	w tym obiektów w trakcie budowy	-	-
Decyzje – rachunki		114	-

Dokonano uzgodnień 3 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących miasta Szczekociny, Łazy i Zawiercia (teren Morska).

W projektach wyznaczono między innymi obszary o następujących przeznaczeniach:

- tereny usług – publicznych, komercyjnych, wypoczynku i rekreacji, kultu religijnego, oświatowo-wychowawcze, turystyki,
- tereny zabudowy letniskowej i rezydencjonalnej;
- tereny cmentarzy;
- tereny usług kultury;
- tereny rolnicze, lasy, wody powierzchniowe;
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej;
- tereny obiektów produkcyjnych, wytwórczości i magazynów;
- tereny stacji paliw;
- tereny parkingów, dróg publicznych i wewnętrznych.

Projekty planów ponadto zawierały ustalenia odnośnie przyjętych zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, granice i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie oraz wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznej.

Określano także zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i systemów infrastruktury technicznej.

Zmiany w planach głównie dotyczyły wyznaczenia i wykorzystania nowych obszarów dotychczas nie użytkowanych na tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową z pełną infrastrukturą techniczną oraz wyznaczenia nowych terenów pod usługi komercyjne i usługi turystyczne.

W 2006 roku na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska dokonano 30 uzgodnień przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych i zgody na realizację przedsięwzięcia.

W ramach kwalifikacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w sprawie sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko wydano 38 opinii. Z tej

liczby 20 przedsięwzięć zostało zakwalifikowanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu .

Na ww. etapach postępowania zwracano szczególną uwagę na zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych, w miejscu zamieszkania i przebywania ludzi w zakresie;

- zabezpieczenia ludności przed występującymi uciążliwościami hałasu (zakłady przemysłowe i usługowe itp) poprzez zastosowanie ekranów akustycznych i innych rozwiązań z zakresu izolacji akustycznej;
- zabezpieczenia ludzi przed wpływem emisji zanieczyszczeń do powietrza przez uciążliwe zakłady poprzez zastosowanie odpowiednich emitorów i urządzeń pochłaniających substancje szkodliwe dla zdrowia;
- zapewnienia odpowiednich warunków higieniczno-zdrowotnych pobytu ludzi w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi poprzez zastosowanie odpowiednich materiałów i wyrobów budowlanych a także zapewnienia prawidłowej funkcji oraz programu pomieszczeń.

Rodzaj przedsięwzięcia na podst. rozporządzenia w sprawie kwalifikacji inwestycji	***Etap dokonywanego uzgodnienia (liczba)***				***Protesty***
	zakres raportu	***wzizt lub lokalizacji***	***uwarunkowania środowiskowe***	***projekt***	
Stanowisko i linia lakiernicza	2*	-	2	-	-
Zamknięcie składowiska odpadów komunalnych	-	-	1	-	-
Modernizacja z przebudową istniejącej hali do konfekcjonowania art. Chemii gospodarczej i art. przemysłowych	1	-	-	-	-
Budowa fundamentów pod zbiorniki azotu 3m³i montaż tychże zbiorników	1	-	1	-	-
Ustawienie maszyny LINDEMAN, ustawienie prasonożycy COSMO-PPHU -KRISMED	1*	-	1	-	-
Remonty nawierzchni dróg i budowy chodników	6	-	1	-	-
Stacja przeładunku odpadów w Ogrodzieńcu	-	-	1	-	-
Budowa instalacji do produkcji kruszywa keramzytowego w ilości 150-200tys ton/rok na terenie cegielni w Ogrodzieńcu	1*	-	-	-	-
Zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń na warsztat samochodowy z komora lakierniczą	-	-	1	-	-
Budowa oczyszczalni ścieków dla miasta Pilica	3*	-	1	-	-
Przystosowanie hali obróbki skrawaniem do	1*	-	1	-	-

potrzeb czyszczenia i malowania konstrukcji stalowych					
Budowa warsztatu stolarskiego	1	-	1	-	-
Budowa stawu w Szycach, budowa mnichów wodnych	3(1*)	-	2	-	-
Przystosowanie hali obróbki skrawaniem do potrzeb czyszczenia i malowania konstrukcji stalowych	-	-	1	-	-
Budowa obwodnicy miasta Pilica	-	-	1	-	-
Stacja przeładunku odpadów komunalnych	-	-	1	-	-
Wykonanie robót związanych z zamknięciem składowiska odpadów komunalnych	-	-	1	-	-
Budowa obory dla krów	1	-	1	-	-
Budowa kanalizacji	5(3*)	-	4	-	-
Budowa sieci wodociągowej	2	-	2	-	-
Punkt skupu surowców wtórnych , przetwarzanie wyrobów hutniczych oraz plac do składowania wyrobów hutniczych	5(3*)	-	2	-	-
Budowa hali produkcyjno-magazynowej oraz instalacja do cięcia wypalania i malowania elementów stalowych przy użyciu farb epoksydowych	1*	-	1	-	-
Przebudowa stacji paliw	1*	-	1	-	-
Wykonanie studni głębinowej W-1 dla ZW-Walcownie Bruzdowe Sp. Z o.o. w Zawierciu	1*	-	-	-	-
Budowa hali produkcyjnej wraz z budynkiem biurowo-socjalnym w Zawierciu	1*	-	1	-	-
Przebudowa budynku ubojni, budowa budynku gospodarczego (magazynu żywca) w Porębie	1*	-	1	-	-

* oznacza przedsięwzięcia dla których ustalono obowiązek sporządzenia raportu

W 2006 r. zostało wydanych 11 uzgodnień dokumentacji projektowej w formie opinii sanitarnej (z ewentualnymi zastrzeżeniami). Uzgadniana dokumentacja projektowa dotyczyła nowobudowanych obiektów także realizowanych w ramach zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków lub ich części.

Dokumentacja dotyczyła :

- sklepów spożywczych i lokali gastronomicznych
- obiektów agroturystycznych;
- prywatnych gabinetów lekarskich;
- budynków usługowych;
- oczyszczalni ścieków;

– wentylacji mechanicznej;
– boiska rekreacyjnego z elementami towarzyszącymi.

Przedstawiana do uzgodnienia dokumentacja projektowa bardzo często nie spełniała obowiązujących przepisów (w tym rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 03.07.2003r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego) , w związku z czym zwracano ją do uzupełnienia.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 22 kontrole, sanitarne, które były przeprowadzane, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność wykonania inwestycji z zatwierdzonym projektem oraz pod kątem stosowania materiałów i wyrobów, posiadających stosowne atesty i certyfikaty higieniczne.

W 2006 r. uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 16 obiektów budowlanych lub pomieszczeń w obiektach budowlanych, między innymi :

- obiektów żywnościowo-żywieniowych takich jak sklepy i lokale gastronomiczne, piekarni;
- obiektów służby zdrowia w tym zakładów opieki zdrowotnej;
- hurtowni farmaceutycznej;
- apteki;
- punkt apteczny, sklep zielarsko-medyczny
- budynków z lokalami usługowo-handlowymi;
- przedszkola i gimnazjum;
- hali produkcyjnych;
- sieci kanalizacyjnej;
- oraz innych.

W ramach pracy zapobiegawczego nadzoru sanitarnego współpracowano z organami inspekcji weterynaryjnej, nadzoru budowlanego, organami samorządu terytorialnego w zakresie rozpatrywania spraw na etapie opiniowania planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania uwarunkowań środowiskowych oraz uzgadniania dokumentacji projektowej.

Osoby odpowiedzialne za opracowanie

Epidemiologia	**Krystyna Kasperczyk**
Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku	**Wiesława Hamerlik**
Higiena komunalna i środowiska	**Małgorzata Machura**
Higiena dzieci i młodzieży	**Małgorzata Superson**
Higiena pracy	**Witold Walczak**
Oświata zdrowotna	**Regina Michalska**
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	**Justyna Cholewa**
Oddział Laboratoryjny	**Jadwiga Kowalska**